నమో తస్స భగవతో అరహతో సమ్మాసమ్బుద్ధస్స

అఙ్గుత్తరనికాయో

ఏకకనిపాతపాళి

౧. రూపాదివగ్గో

౧. ఏవం మే సుతం – ఏకం సమయం భగవా సావత్థియం విహరతి జేతవనే అనాథపిణ్డికస్స ఆరామే. తత్ర ఖో భగవా భిక్ఖూ ఆమన్తేసి – “భిక్ఖవో”తి. “భదన్తే”తి తే భిక్ఖూ భగవతో పచ్చస్సోసుం. భగవా ఏతదవోచ –

“నాహం, భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకరూపమ్పి సమనుపస్సామి యం ఏవం పురిసస్స చిత్తం పరియాదాయ తిట్ఠతి యథయిదం, భిక్ఖవే, ఇత్థిరూపం. ఇత్థిరూపం, భిక్ఖవే, పురిసస్స చిత్తం పరియాదాయ తిట్ఠతీ”తి. పఠమం.

౨. “నాహం, భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకసద్దమ్పి సమనుపస్సామి యం ఏవం పురిసస్స చిత్తం పరియాదాయ తిట్ఠతి యథయిదం, భిక్ఖవే, ఇత్థిసద్దో. ఇత్థిసద్దో, భిక్ఖవే, పురిసస్స చిత్తం పరియాదాయ తిట్ఠతీ”తి. దుతియం.

౩. “నాహం, భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకగన్ధమ్పి సమనుపస్సామి యం ఏవం పురిసస్స చిత్తం పరియాదాయ తిట్ఠతి యథయిదం, భిక్ఖవే, ఇత్థిగన్ధో. ఇత్థిగన్ధో, భిక్ఖవే, పురిసస్స చిత్తం పరియాదాయ తిట్ఠతీ”తి. తతియం.

౪. “నాహం , భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకరసమ్పి సమనుపస్సామి యం ఏవం పురిసస్స చిత్తం పరియాదాయ తిట్ఠతి యథయిదం, భిక్ఖవే, ఇత్థిరసో. ఇత్థిరసో, భిక్ఖవే, పురిసస్స చిత్తం పరియాదాయ తిట్ఠతీ”తి. చతుత్థం.

౫. “నాహం , భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకఫోట్ఠబ్బమ్పి సమనుపస్సామి యం ఏవం పురిసస్స చిత్తం పరియాదాయ తిట్ఠతి యథయిదం, భిక్ఖవే, ఇత్థిఫోట్ఠబ్బో. ఇత్థిఫోట్ఠబ్బో, భిక్ఖవే, పురిసస్స చిత్తం పరియాదాయ తిట్ఠతీ”తి. పఞ్చమం.

౬. “నాహం, భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకరూపమ్పి సమనుపస్సామి యం ఏవం ఇత్థియా చిత్తం పరియాదాయ తిట్ఠతి యథయిదం, భిక్ఖవే, పురిసరూపం. పురిసరూపం, భిక్ఖవే, ఇత్థియా చిత్తం పరియాదాయ తిట్ఠతీ”తి. ఛట్ఠం.

౭. “నాహం, భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకసద్దమ్పి సమనుపస్సామి యం ఏవం ఇత్థియా చిత్తం పరియాదాయ తిట్ఠతి యథయిదం, భిక్ఖవే, పురిససద్దో. పురిససద్దో, భిక్ఖవే, ఇత్థియా చిత్తం పరియాదాయ తిట్ఠతీ”తి. సత్తమం.

౮. “నాహం, భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకగన్ధమ్పి సమనుపస్సామి యం ఏవం ఇత్థియా చిత్తం పరియాదాయ తిట్ఠతి యథయిదం, భిక్ఖవే, పురిసగన్ధో. పురిసగన్ధో, భిక్ఖవే, ఇత్థియా చిత్తం పరియాదాయ తిట్ఠతీ”తి. అట్ఠమం.

౯. “నాహం, భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకరసమ్పి సమనుపస్సామి యం ఏవం ఇత్థియా చిత్తం పరియాదాయ తిట్ఠతి యథయిదం, భిక్ఖవే, పురిసరసో. పురిసరసో, భిక్ఖవే, ఇత్థియా చిత్తం పరియాదాయ తిట్ఠతీ”తి. నవమం.

౧౦. “నాహం, భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకఫోట్ఠబ్బమ్పి సమనుపస్సామి యం ఏవం ఇత్థియా చిత్తం పరియాదాయ తిట్ఠతి యథయిదం, భిక్ఖవే, పురిసఫోట్ఠబ్బో. పురిసఫోట్ఠబ్బో, భిక్ఖవే, ఇత్థియా చిత్తం పరియాదాయ తిట్ఠతీ”తి. దసమం.

రూపాదివగ్గో పఠమో.

౨. నీవరణప్పహానవగ్గో

౧౧. “నాహం , భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకధమ్మమ్పి సమనుపస్సామి యేన అనుప్పన్నో వా కామచ్ఛన్దో ఉప్పజ్జతి ఉప్పన్నో వా కామచ్ఛన్దో భియ్యోభావాయ వేపుల్లాయ సంవత్తతి యథయిదం, భిక్ఖవే, సుభనిమిత్తం. సుభనిమిత్తం, భిక్ఖవే, అయోనిసో మనసి కరోతో అనుప్పన్నో చేవ కామచ్ఛన్దో ఉప్పజ్జతి ఉప్పన్నో చ కామచ్ఛన్దో భియ్యోభావాయ వేపుల్లాయ సంవత్తతీ”తి. పఠమం.

౧౨. “నాహం , భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకధమ్మమ్పి సమనుపస్సామి యేన అనుప్పన్నో వా బ్యాపాదో ఉప్పజ్జతి ఉప్పన్నో వా బ్యాపాదో భియ్యోభావాయ వేపుల్లాయ సంవత్తతి యథయిదం, భిక్ఖవే, పటిఘనిమిత్తం. పటిఘనిమిత్తం, భిక్ఖవే, అయోనిసో మనసి కరోతో అనుప్పన్నో చేవ బ్యాపాదో ఉప్పజ్జతి ఉప్పన్నో చ బ్యాపాదో భియ్యోభావాయ వేపుల్లాయ సంవత్తతీ”తి. దుతియం.

౧౩. “నాహం, భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకధమ్మమ్పి సమనుపస్సామి యేన అనుప్పన్నం వా థినమిద్ధం [థీనమిద్ధం (సీ॰ స్యా॰ కం॰ పీ॰)] ఉప్పజ్జతి ఉప్పన్నం వా థినమిద్ధం భియ్యోభావాయ వేపుల్లాయ సంవత్తతి యథయిదం, భిక్ఖవే, అరతి తన్దీ [తన్ది (క॰)] విజమ్భితా [విజమ్భికా (సీ॰ స్యా॰ కం॰ పీ॰)] భత్తసమ్మదో చేతసో చ లీనత్తం. లీనచిత్తస్స, భిక్ఖవే, అనుప్పన్నఞ్చేవ థినమిద్ధం ఉప్పజ్జతి ఉప్పన్నఞ్చ థినమిద్ధం భియ్యోభావాయ వేపుల్లాయ సంవత్తతీ”తి. తతియం.

౧౪. “నాహం, భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకధమ్మమ్పి సమనుపస్సామి యేన అనుప్పన్నం వా ఉద్ధచ్చకుక్కుచ్చం ఉప్పజ్జతి ఉప్పన్నం వా ఉద్ధచ్చకుక్కుచ్చం భియ్యోభావాయ వేపుల్లాయ సంవత్తతి యథయిదం, భిక్ఖవే, చేతసో అవూపసమో. అవూపసన్తచిత్తస్స, భిక్ఖవే, అనుప్పన్నఞ్చేవ ఉద్ధచ్చకుక్కుచ్చం ఉప్పజ్జతి ఉప్పన్నఞ్చ ఉద్ధచ్చకుక్కుచ్చం భియ్యోభావాయ వేపుల్లాయ సంవత్తతీ”తి. చతుత్థం.

౧౫. “నాహం , భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకధమ్మమ్పి సమనుపస్సామి యేన అనుప్పన్నా వా విచికిచ్ఛా ఉప్పజ్జతి ఉప్పన్నా వా విచికిచ్ఛా భియ్యోభావాయ వేపుల్లాయ సంవత్తతి యథయిదం, భిక్ఖవే, అయోనిసోమనసికారో. అయోనిసో, భిక్ఖవే, మనసి కరోతో అనుప్పన్నా చేవ విచికిచ్ఛా ఉప్పజ్జతి ఉప్పన్నా చ విచికిచ్ఛా భియ్యోభావాయ వేపుల్లాయ సంవత్తతీ”తి. పఞ్చమం.

౧౬. “నాహం, భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకధమ్మమ్పి సమనుపస్సామి యేన అనుప్పన్నో వా కామచ్ఛన్దో నుప్పజ్జతి ఉప్పన్నో వా కామచ్ఛన్దో పహీయతి యథయిదం, భిక్ఖవే, అసుభనిమిత్తం. అసుభనిమిత్తం, భిక్ఖవే, యోనిసో మనసి కరోతో అనుప్పన్నో చేవ కామచ్ఛన్దో నుప్పజ్జతి ఉప్పన్నో చ కామచ్ఛన్దో పహీయతీ”తి. ఛట్ఠం.

౧౭. “నాహం, భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకధమ్మమ్పి సమనుపస్సామి యేన అనుప్పన్నో వా బ్యాపాదో నుప్పజ్జతి ఉప్పన్నో వా బ్యాపాదో పహీయతి యథయిదం, భిక్ఖవే, మేత్తా చేతోవిముత్తి. మేత్తం, భిక్ఖవే, చేతోవిముత్తిం యోనిసో మనసి కరోతో అనుప్పన్నో చేవ బ్యాపాదో నుప్పజ్జతి ఉప్పన్నో చ బ్యాపాదో పహీయతీ”తి. సత్తమం.

౧౮. “నాహం, భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకధమ్మమ్పి సమనుపస్సామి యేన అనుప్పన్నం వా థినమిద్ధం నుప్పజ్జతి ఉప్పన్నం వా థినమిద్ధం పహీయతి యథయిదం, భిక్ఖవే, ఆరమ్భధాతు నిక్కమధాతు పరక్కమధాతు. ఆరద్ధవీరియస్స, భిక్ఖవే, అనుప్పన్నఞ్చేవ థినమిద్ధం నుప్పజ్జతి ఉప్పన్నఞ్చ థినమిద్ధం పహీయతీ”తి. అట్ఠమం.

౧౯. “నాహం, భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకధమ్మమ్పి సమనుపస్సామి యేన అనుప్పన్నం వా ఉద్ధచ్చకుక్కుచ్చం నుప్పజ్జతి ఉప్పన్నం వా ఉద్ధచ్చకుక్కుచ్చం పహీయతి యథయిదం, భిక్ఖవే, చేతసో వూపసమో. వూపసన్తచిత్తస్స, భిక్ఖవే, అనుప్పన్నఞ్చేవ ఉద్ధచ్చకుక్కుచ్చం నుప్పజ్జతి ఉప్పన్నఞ్చ ఉద్ధచ్చకుక్కుచ్చం పహీయతీ”తి. నవమం.

౨౦. “నాహం, భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకధమ్మమ్పి సమనుపస్సామి యేన అనుప్పన్నా వా విచికిచ్ఛా నుప్పజ్జతి ఉప్పన్నా వా విచికిచ్ఛా పహీయతి యథయిదం, భిక్ఖవే, యోనిసోమనసికారో . యోనిసో, భిక్ఖవే, మనసి కరోతో అనుప్పన్నా చేవ విచికిచ్ఛా నుప్పజ్జతి ఉప్పన్నా చ విచికిచ్ఛా పహీయతీ”తి. దసమం.

నీవరణప్పహానవగ్గో దుతియో.

౩. అకమ్మనియవగ్గో

౨౧. "నాహం , భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకధమ్మమ్పి సమనుపస్సామి యం ఏవం అభావితం అకమ్మనియం హోతి యథయిదం, భిక్ఖవే, చిత్తం [యథయిదం చిత్తం (సీ. పీ.) ఏవముపరిపి]. చిత్తం, భిక్ఖవే, అభావితం అకమ్మనియం హోతీ"తి. పఠమం.

౨౨. "నాహం, భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకధమ్మమ్పి సమనుపస్సామి యం ఏవం భావితం కమ్మనియం హోతి యథయిదం, భిక్ఖవే, చిత్తం. చిత్తం, భిక్ఖవే, భావితం కమ్మనియం హోతీ"తి. దుతియం.

౨౩. "నాహం , భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకధమ్మమ్పి సమనుపస్సామి యం ఏవం అభావితం మహతో అనత్థాయ సంవత్తతి యథయిదం, భిక్ఖవే, చిత్తం. చిత్తం, భిక్ఖవే, అభావితం మహతో అనత్థాయ సంవత్తతీ"తి. తతియం.

౨౪. "నాహం, భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకధమ్మమ్పి సమనుపస్సామి యం ఏవం భావితం మహతో అత్థాయ సంవత్తతి యథయిదం, భిక్ఖవే, చిత్తం. చిత్తం, భిక్ఖవే, భావితం మహతో అత్థాయ సంవత్తతీ"తి. చతుత్థం.

౨౫. "నాహం, భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకధమ్మమ్పి సమనుపస్సామి యం ఏవం అభావితం అపాతుభూతం మహతో అనత్థాయ సంవత్తతి యథయిదం, భిక్ఖవే, చిత్తం. చిత్తం, భిక్ఖవే, అభావితం అపాతుభూతం మహతో అనత్థాయ సంవత్తతీ"తి. పఞ్చమం.

౨౬. "నాహం, భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకధమ్మమ్పి సమనుపస్సామి యం ఏవం భావితం పాతుభూతం మహతో అత్థాయ సంవత్తతి యథయిదం, భిక్ఖవే, చిత్తం. చిత్తం, భిక్ఖవే, భావితం పాతుభూతం మహతో అత్థాయ సంవత్తతీ"తి. ఛట్ఠం.

౨౭. "నాహం, భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకధమ్మమ్పి సమనుపస్సామి యం ఏవం అభావితం అబహులీకతం మహతో అనత్థాయ సంవత్తతి యథయిదం, భిక్ఖవే, చిత్తం. చిత్తం, భిక్ఖవే, అభావితం అబహులీకతం మహతో అనత్థాయ సంవత్తతీ"తి. సత్తమం.

౨౮. "నాహం , భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకధమ్మమ్పి సమనుపస్సామి యం ఏవం భావితం బహులీకతం మహతో అత్థాయ సంవత్తతి యథయిదం, భిక్ఖవే, చిత్తం. చిత్తం, భిక్ఖవే, భావితం బహులీకతం మహతో అత్థాయ సంవత్తతీ"తి. అట్ఠమం.

౨౯. "నాహం, భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకధమ్మమ్పి సమనుపస్సామి యం ఏవం అభావితం అబహులీకతం దుక్ఖాధివహం హోతి యథయిదం, భిక్ఖవే, చిత్తం. చిత్తం, భిక్ఖవే, అభావితం అబహులీకతం దుక్ఖాధివహం హోతీ"తి. నవమం.

౩౦. "నాహం, భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకధమ్మమ్పి సమనుపస్సామి యం ఏవం భావితం బహులీకతం సుఖాధివహం హోతి యథయిదం, భిక్ఖవే, చిత్తం. చిత్తం, భిక్ఖవే, భావితం బహులీకతం సుఖాధివహం హోతీ"తి. దసమం.

అకమ్మనియవగ్గో తతియో.

౪. అదన్తవగ్గో

౩౧. “నాహం , భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకధమ్మమ్పి సమనుపస్సామి యం ఏవం అదన్తం మహతో అనత్థాయ సంవత్తతి యథయిదం, భిక్ఖవే, చిత్తం. చిత్తం, భిక్ఖవే, అదన్తం మహతో అనత్థాయ సంవత్తతీ”తి. పఠమం.

౩౨. “నాహం, భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకధమ్మమ్పి సమనుపస్సామి యం ఏవం దన్తం మహతో అత్థాయ సంవత్తతి యథయిదం, భిక్ఖవే, చిత్తం. చిత్తం, భిక్ఖవే, దన్తం మహతో అత్థాయ సంవత్తతీ”తి. దుతియం.

౩౩. “నాహం, భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకధమ్మమ్పి సమనుపస్సామి యం ఏవం అగుత్తం మహతో అనత్థాయ సంవత్తతి యథయిదం, భిక్ఖవే, చిత్తం. చిత్తం, భిక్ఖవే, అగుత్తం మహతో అనత్థాయ సంవత్తతీ”తి. తతియం.

౩౪. “నాహం, భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకధమ్మమ్పి సమనుపస్సామి యం ఏవం గుత్తం మహతో అత్థాయ సంవత్తతి యథయిదం, భిక్ఖవే, చిత్తం. చిత్తం, భిక్ఖవే, గుత్తం మహతో అత్థాయ సంవత్తతీ”తి. చతుత్థం.

౩౫. “నాహం, భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకధమ్మమ్పి సమనుపస్సామి యం ఏవం అరక్ఖితం మహతో అనత్థాయ సంవత్తతి యథయిదం, భిక్ఖవే, చిత్తం. చిత్తం, భిక్ఖవే, అరక్ఖితం మహతో అనత్థాయ సంవత్తతీ”తి. పఞ్చమం.

౩౬. “నాహం, భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకధమ్మమ్పి సమనుపస్సామి యం ఏవం రక్ఖితం మహతో అత్థాయ సంవత్తతి యథయిదం, భిక్ఖవే, చిత్తం. చిత్తం, భిక్ఖవే, రక్ఖితం మహతో అత్థాయ సంవత్తతీ”తి. ఛట్ఠం.

౩౭. “నాహం , భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకధమ్మమ్పి సమనుపస్సామి యం ఏవం అసంవుతం మహతో అనత్థాయ సంవత్తతి యథయిదం, భిక్ఖవే, చిత్తం. చిత్తం, భిక్ఖవే, అసంవుతం మహతో అనత్థాయ సంవత్తతీ”తి. సత్తమం.

౩౮. “నాహం, భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకధమ్మమ్పి సమనుపస్సామి యం ఏవం సంవుతం మహతో అత్థాయ సంవత్తతి యథయిదం, భిక్ఖవే, చిత్తం. చిత్తం, భిక్ఖవే, సంవుతం మహతో అత్థాయ సంవత్తతీ”తి. అట్ఠమం.

౩౯. “నాహం , భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకధమ్మమ్పి సమనుపస్సామి యం ఏవం అదన్తం అగుత్తం అరక్ఖితం అసంవుతం మహతో అనత్థాయ సంవత్తతి యథయిదం, భిక్ఖవే, చిత్తం. చిత్తం, భిక్ఖవే, అదన్తం అగుత్తం అరక్ఖితం అసంవుతం మహతో అనత్థాయ సంవత్తతీ”తి. నవమం.

౪౦. “నాహం, భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకధమ్మమ్పి సమనుపస్సామి యం ఏవం దన్తం గుత్తం రక్ఖితం సంవుతం మహతో అత్థాయ సంవత్తతి యథయిదం, భిక్ఖవే, చిత్తం . చిత్తం, భిక్ఖవే, దన్తం గుత్తం రక్ఖితం సంవుతం మహతో అత్థాయ సంవత్తతీ”తి. దసమం.

అదన్తవగ్గో చతుత్థో.

๕. పణిహితఅచ్ఛవగ్గో

๔๑. “సేయ్యథాపి , భిక్ఖవే, సాలిసూకం వా యవసూకం వా మిచ్ఛాపణిహితం హత్థేన వా పాదేన వా అక్కన్తం హత్థం వా పాదం వా భేచ్ఛతి [భిజ్జిస్సతి (స్యా॰ కం॰ క॰), భేజ్జతి (సీ॰) మోగ్గల్లానబ్యాకరణం పస్సితబ్బం] లోహితం వా ఉప్పాదేస్సతీతి నేతం ఠానం విజ్జతి. తం కిస్స హేతు? మిచ్ఛాపణిహితత్తా, భిక్ఖవే, సూకస్స. ఏవమేవం ఖో, భిక్ఖవే, సో వత భిక్ఖు మిచ్ఛాపణిహితేన చిత్తేన అవిజ్జం భేచ్ఛతి, విజ్జం ఉప్పాదేస్సతి, నిబ్బానం సచ్ఛికరిస్సతీతి నేతం ఠానం విజ్జతి. తం కిస్స హేతు? మిచ్ఛాపణిహితత్తా, భిక్ఖవే, చిత్తస్సా”తి. పఠమం.

๔๒. “సేయ్యథాపి, భిక్ఖవే, సాలిసూకం వా యవసూకం వా సమ్మాపణిహితం హత్థేన వా పాదేన వా అక్కన్తం హత్థం వా పాదం వా భేచ్ఛతి లోహితం వా ఉప్పాదేస్సతీతి ఠానమేతం విజ్జతి. తం కిస్స హేతు? సమ్మాపణిహితత్తా, భిక్ఖవే, సూకస్స. ఏవమేవం ఖో, భిక్ఖవే, సో వత భిక్ఖు సమ్మాపణిహితేన చిత్తేన అవిజ్జం భేచ్ఛతి, విజ్జం ఉప్పాదేస్సతి, నిబ్బానం సచ్ఛికరిస్సతీతి ఠానమేతం విజ్జతి. తం కిస్స హేతు? సమ్మాపణిహితత్తా, భిక్ఖవే, చిత్తస్సా”తి. దుతియం.

๔๓. “ఇధాహం [ఇదాహం (సీ॰)], భిక్ఖవే, ఏకచ్చం పుగ్గలం పదుట్ఠచిత్తం ఏవం చేతసా చేతో పరిచ్చ పజానామి – ‘ఇమమ్హి చే అయం సమయే పుగ్గలో కాలం కరేయ్య, యథాభతం నిక్ఖిత్తో ఏవం నిరయే’. తం కిస్స హేతు? చిత్తం హిస్స , భిక్ఖవే, పదుట్ఠం. “చేతోపదోసహేతు పన, భిక్ఖవే, ఏవమిధేకచ్చే సత్తా కాయస్స భేదా పరం మరణా అపాయం దుగ్గతిం వినిపాతం నిరయం ఉపపజ్జన్తీ”తి. తతియం.

๔๔. “ఇధాహం, భిక్ఖవే, ఏకచ్చం పుగ్గలం పసన్నచిత్తం ఏవం చేతసా చేతో పరిచ్చ పజానామి – ‘ఇమమ్హి చే అయం సమయే పుగ్గలో కాలం కరేయ్య, యథాభతం నిక్ఖిత్తో ఏవం సగ్గే’. తం కిస్స హేతు? చిత్తం హిస్స, భిక్ఖవే, పసన్నం. “చేతోపసాదహేతు పన, భిక్ఖవే, ఏవమిధేకచ్చే సత్తా కాయస్స భేదా పరం మరణా సుగతిం సగ్గం లోకం ఉపపజ్జన్తీ”తి. చతుత్థం.

๔๕. “సేయ్యథాపి , భిక్ఖవే, ఉదకరహదో ఆవిలో లులితో కలలీభూతో తత్థ చక్ఖుమా పురిసో తీరే ఠితో న పస్సేయ్య సిప్పిసమ్బుకమ్పి [సిప్పికసమ్బుకమ్పి (క॰)] సక్ఖరకఠలమ్పి మచ్ఛగుమ్బమ్పి చరన్తమ్పి తిట్ఠన్తమ్పి. తం కిస్స హేతు? ఆవిలత్తా, భిక్ఖవే, ఉదకస్స. ఏవమేవం ఖో, భిక్ఖవే, సో వత భిక్ఖు ఆవిలేన చిత్తేన అత్తత్థం వా ఞస్సతి పరత్థం వా ఞస్సతి ఉభయత్థం వా ఞస్సతి ఉత్తరిం వా మనుస్సధమ్మా అలమరియఞాణదస్సనవిసేసం సచ్ఛికరిస్సతీతి నేతం ఠానం విజ్జతి. తం కిస్స హేతు? ఆవిలత్తా, భిక్ఖవే, చిత్తస్సా”తి. పఞ్చమం.

๔๖. “సేయ్యథాపి, భిక్ఖవే, ఉదకరహదో అచ్ఛో విప్పసన్నో అనావిలో తత్థ చక్ఖుమా పురిసో తీరే ఠితో పస్సేయ్య సిప్పిసమ్బుకమ్పి సక్ఖరకఠలమ్పి మచ్ఛగుమ్బమ్పి చరన్తమ్పి తిట్ఠన్తమ్పి. తం కిస్స హేతు? అనావిలత్తా, భిక్ఖవే, ఉదకస్స. ఏవమేవం ఖో, భిక్ఖవే, సో వత భిక్ఖు అనావిలేన చిత్తేన అత్తత్థం వా ఞస్సతి పరత్థం వా ఞస్సతి ఉభయత్థం వా ఞస్సతి ఉత్తరిం వా మనుస్సధమ్మా అలమరియఞాణదస్సనవిసేసం సచ్ఛికరిస్సతీతి ఠానమేతం విజ్జతి. తం కిస్స హేతు? అనావిలత్తా, భిక్ఖవే, చిత్తస్సా”తి. ఛట్ఠం.

౪౭. “సెయ్యథాపి, భిక్ఖవే, యాని కానిచి రుక్ఖజాతానం ఫన్దనో తేసం అగ్గమక్ఖాయతి యదిదం ముదుతాయ చేవ కమ్మఞ్ఞతాయ చ. ఏవమేవం ఖో అహం, భిక్ఖవే , నాఞ్ఞం ఏకధమ్మమ్పి సమనుపస్సామి యం ఏవం భావితం బహులీకతం ముదు చ హోతి కమ్మఞ్ఞఞ్చ యథయిదం చిత్తం. చిత్తం, భిక్ఖవే, భావితం బహులీకతం ముదు చ హోతి కమ్మఞ్ఞఞ్చ హోతీ”తి. సత్తమం.

౪౮. “నాహం , భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకధమ్మమ్పి సమనుపస్సామి యం ఏవం లహుపరివత్తం యథయిదం చిత్తం. యావఞ్చిదం, భిక్ఖవే, ఉపమాపి న సుకరా యావ లహుపరివత్తం చిత్త”న్తి. అట్ఠమం.

౪౯. “పభస్సరమిదం, భిక్ఖవే, చిత్తం. తఞ్చ ఖో ఆగన్తుకేహి ఉపక్కిలేసేహి ఉపక్కిలిట్ఠ”న్తి. నవమం.

౫౦. “పభస్సరమిదం, భిక్ఖవే, చిత్తం. తఞ్చ ఖో ఆగన్తుకేహి ఉపక్కిలేసేహి విప్పముత్త”న్తి. దసమం.

పణిహితఅచ్ఛవగ్గో పఞ్చమో.

౬. అచ్ఛరాసఙ్ఘాతవగ్గో

౫౧. “పభస్సరమిదం , భిక్ఖవే, చిత్తం. తఞ్చ ఖో ఆగన్తుకేహి ఉపక్కిలేసేహి ఉపక్కిలిట్ఠం. తం అస్సుతవా పుథుజ్జనో యథాభూతం నప్పజానాతి. తస్మా ‘అస్సుతవతో పుథుజ్జనస్స చిత్తభావనా నత్థీ’తి వదామీ”తి. పఠమం.

౫౨. “పభస్సరమిదం , భిక్ఖవే, చిత్తం. తఞ్చ ఖో ఆగన్తుకేహి ఉపక్కిలేసేహి విప్పముత్తం. తం సుతవా అరియసావకో యథాభూతం పజానాతి. తస్మా ‘సుతవతో అరియసావకస్స చిత్తభావనా అత్థీ’తి వదామీ”తి. దుతియం.

౫౩. “అచ్ఛరాసఙ్ఘాతమత్తమ్పి చే, భిక్ఖవే, భిక్ఖు మేత్తాచిత్తం [మేత్తం చిత్తం (సీ.), మేత్తచిత్తం (స్యా. కం. పీ. క.)] ఆసేవతి; అయం వుచ్చతి, భిక్ఖవే – ‘భిక్ఖు అరిత్తజ్ఝానో విహరతి సత్థుసాసనకరో ఓవాదపతికరో, అమోఘం రట్ఠపిణ్డం భుఞ్జతి’. కో పన వాదో యే నం బహులీకరోన్తీ”తి! తతియం.

౫౪. “అచ్ఛరాసఙ్ఘాతమత్తమ్పి చే, భిక్ఖవే, భిక్ఖు మేత్తాచిత్తం భావేతి; అయం వుచ్చతి, భిక్ఖవే – ‘భిక్ఖు అరిత్తజ్ఝానో విహరతి సత్థుసాసనకరో ఓవాదపతికరో, అమోఘం రట్ఠపిణ్డం భుఞ్జతి’. కో పన వాదో యే నం బహులీకరోన్తీ”తి! చతుత్థం.

౫౫. “అచ్ఛరాసఙ్ఘాతమత్తమ్పి చే, భిక్ఖవే, భిక్ఖు మేత్తాచిత్తం మనసి కరోతి; అయం వుచ్చతి, భిక్ఖవే – ‘భిక్ఖు అరిత్తజ్ఝానో విహరతి సత్థుసాసనకరో ఓవాదపతికరో అమోఘం రట్ఠపిణ్డం భుఞ్జతి’. కో పన వాదో యే నం బహులీకరోన్తీ”తి! పఞ్చమం.

౫౬. “యే కేచి, భిక్ఖవే, ధమ్మా అకుసలా అకుసలభాగియా అకుసలపక్ఖికా, సబ్బే తే మనోపుబ్బఙ్గమా. మనో తేసం ధమ్మానం పఠమం ఉప్పజ్జతి, అన్వదేవ అకుసలా ధమ్మా”తి. ఛట్ఠం.

౫౭. “యే కేచి, భిక్ఖవే, ధమ్మా కుసలా కుసలభాగియా కుసలపక్ఖికా, సబ్బే తే మనోపుబ్బఙ్గమా. మనో తేసం ధమ్మానం పఠమం ఉప్పజ్జతి, అన్వదేవ కుసలా ధమ్మా”తి. సత్తమం.

౫౮. “నాహం, భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకధమ్మమ్పి సమనుపస్సామి యేన అనుప్పన్నా వా అకుసలా ధమ్మా ఉప్పజ్జన్తి ఉప్పన్నా వా కుసలా ధమ్మా పరిహాయన్తి యథయిదం, భిక్ఖవే, పమాదో. పమత్తస్స, భిక్ఖవే, అనుప్పన్నా చేవ అకుసలా ధమ్మా ఉప్పజ్జన్తి ఉప్పన్నా చ కుసలా ధమ్మా పరిహాయన్తీ”తి. అట్ఠమం.

౫౯. “నాహం, భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకధమ్మమ్పి సమనుపస్సామి యేన అనుప్పన్నా వా కుసలా ధమ్మా ఉప్పజ్జన్తి ఉప్పన్నా వా అకుసలా ధమ్మా పరిహాయన్తి యథయిదం, భిక్ఖవే, అప్పమాదో. అప్పమత్తస్స, భిక్ఖవే, అనుప్పన్నా చేవ కుసలా ధమ్మా ఉప్పజ్జన్తి ఉప్పన్నా చ అకుసలా ధమ్మా పరిహాయన్తీ”తి. నవమం.

౬౦. “నాహం, భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకధమ్మమ్పి సమనుపస్సామి యేన అనుప్పన్నా వా అకుసలా ధమ్మా ఉప్పజ్జన్తి ఉప్పన్నా వా కుసలా ధమ్మా పరిహాయన్తి యథయిదం, భిక్ఖవే, కోసజ్జం. కుసీతస్స, భిక్ఖవే, అనుప్పన్నా చేవ అకుసలా ధమ్మా ఉప్పజ్జన్తి ఉప్పన్నా చ కుసలా ధమ్మా పరిహాయన్తీ”తి. దసమం.

అచ్ఛరాసఙ్ఘాతవగ్గో ఛట్ఠో.

౭. వీరియారమ్భాదివగ్గో

౬౧. “నాహం , భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకధమ్మమ్పి సమనుపస్సామి యేన అనుప్పన్నా వా కుసలా ధమ్మా ఉప్పజ్జన్తి ఉప్పన్నా వా అకుసలా ధమ్మా పరిహాయన్తి యథయిదం, భిక్ఖవే, వీరియారమ్భో [విరియారమ్భో (సీ॰ స్యా॰ కం॰ పీ॰)]. ఆరద్ధవీరియస్స, భిక్ఖవే, అనుప్పన్నా చేవ కుసలా ధమ్మా ఉప్పజ్జన్తి ఉప్పన్నా చ అకుసలా ధమ్మా పరిహాయన్తీ”తి. పఠమం.

౬౨. “నాహం, భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకధమ్మమ్పి సమనుపస్సామి యేన అనుప్పన్నా వా అకుసలా ధమ్మా ఉప్పజ్జన్తి ఉప్పన్నా వా కుసలా ధమ్మా పరిహాయన్తి యథయిదం, భిక్ఖవే, మహిచ్ఛతా. మహిచ్ఛస్స, భిక్ఖవే, అనుప్పన్నా చేవ అకుసలా ధమ్మా ఉప్పజ్జన్తి ఉప్పన్నా చ కుసలా ధమ్మా పరిహాయన్తీ”తి. దుతియం.

౬౩. “నాహం, భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకధమ్మమ్పి సమనుపస్సామి యేన అనుప్పన్నా వా కుసలా ధమ్మా ఉప్పజ్జన్తి ఉప్పన్నా వా అకుసలా ధమ్మా పరిహాయన్తి యథయిదం, భిక్ఖవే, అప్పిచ్ఛతా. అప్పిచ్ఛస్స, భిక్ఖవే, అనుప్పన్నా చేవ కుసలా ధమ్మా ఉప్పజ్జన్తి ఉప్పన్నా చ అకుసలా ధమ్మా పరిహాయన్తీ”తి. తతియం.

౬౪. “నాహం, భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకధమ్మమ్పి సమనుపస్సామి యేన అనుప్పన్నా వా అకుసలా ధమ్మా ఉప్పజ్జన్తి ఉప్పన్నా వా కుసలా ధమ్మా పరిహాయన్తి యథయిదం, భిక్ఖవే, అసన్తుట్ఠితా. అసన్తుట్ఠస్స, భిక్ఖవే, అనుప్పన్నా చేవ అకుసలా ధమ్మా ఉప్పజ్జన్తి ఉప్పన్నా చ కుసలా ధమ్మా పరిహాయన్తీ”తి. చతుత్థం.

౬౫. “నాహం, భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకధమ్మమ్పి సమనుపస్సామి యేన అనుప్పన్నా వా కుసలా ధమ్మా ఉప్పజ్జన్తి ఉప్పన్నా వా అకుసలా ధమ్మా పరిహాయన్తి యథయిదం, భిక్ఖవే, సన్తుట్ఠితా. సన్తుట్ఠస్స, భిక్ఖవే, అనుప్పన్నా చేవ కుసలా ధమ్మా ఉప్పజ్జన్తి ఉప్పన్నా చ అకుసలా ధమ్మా పరిహాయన్తీ”తి. పఞ్చమం.

౬౬. “నాహం , భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకధమ్మమ్పి సమనుపస్సామి యేన అనుప్పన్నా వా అకుసలా ధమ్మా ఉప్పజ్జన్తి ఉప్పన్నా వా కుసలా ధమ్మా పరిహాయన్తి యథయిదం, భిక్ఖవే, అయోనిసోమనసికారో. అయోనిసో, భిక్ఖవే, మనసి కరోతో అనుప్పన్నా చేవ అకుసలా ధమ్మా ఉప్పజ్జన్తి ఉప్పన్నా చ కుసలా ధమ్మా పరిహాయన్తీ”తి. ఛట్ఠం.

౬౭. “నాహం , భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకధమ్మమ్పి సమనుపస్సామి యేన అనుప్పన్నా వా కుసలా ధమ్మా ఉప్పజ్జన్తి ఉప్పన్నా వా అకుసలా ధమ్మా పరిహాయన్తి యథయిదం, భిక్ఖవే, యోనిసోమనసికారో. యోనిసో, భిక్ఖవే, మనసి కరోతో అనుప్పన్నా చేవ కుసలా ధమ్మా ఉప్పజ్జన్తి ఉప్పన్నా చ అకుసలా ధమ్మా పరిహాయన్తీ”తి. సత్తమం.

౬౮. “నాహం, భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకధమ్మమ్పి సమనుపస్సామి యేన అనుప్పన్నా వా అకుసలా ధమ్మా ఉప్పజ్జన్తి ఉప్పన్నా వా కుసలా ధమ్మా పరిహాయన్తి యథయిదం, భిక్ఖవే, అసమ్పజఞ్ఞం. అసమ్పజానస్స, భిక్ఖవే, అనుప్పన్నా చేవ అకుసలా ధమ్మా ఉప్పజ్జన్తి ఉప్పన్నా చ కుసలా ధమ్మా పరిహాయన్తీ”తి. అట్ఠమం.

౯౯. "నాహం, భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకధమ్మమ్పి సమనుపస్సామి యేన అనుప్పన్నా వా కుసలా ధమ్మా ఉప్పజ్జన్తి ఉప్పన్నా వా అకుసలా ధమ్మా పరిహాయన్తి యథయిదం, భిక్ఖవే, సమ్పజఞ్ఞం. సమ్పజానస్స, భిక్ఖవే, అనుప్పన్నా చేవ కుసలా ధమ్మా ఉప్పజ్జన్తి ఉప్పన్నా చ అకుసలా ధమ్మా పరిహాయన్తీ"తి. నవమం.

౭౦. "నాహం, భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకధమ్మమ్పి సమనుపస్సామి యేన అనుప్పన్నా వా అకుసలా ధమ్మా ఉప్పజ్జన్తి ఉప్పన్నా వా కుసలా ధమ్మా పరిహాయన్తి యథయిదం, భిక్ఖవే, పాపమిత్తతా. పాపమిత్తస్స, భిక్ఖవే, అనుప్పన్నా చేవ అకుసలా ధమ్మా ఉప్పజ్జన్తి ఉప్పన్నా చ కుసలా ధమ్మా పరిహాయన్తీ"తి. దసమం.

వీరియారమ్భాదివగ్గో సత్తమో.

౮. కల్యాణమిత్తాదివగ్గో

౭౧. “నాహం , భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకధమ్మమ్పి సమనుపస్సామి యేన అనుప్పన్నా వా కుసలా ధమ్మా ఉప్పజ్జన్తి ఉప్పన్నా వా అకుసలా ధమ్మా పరిహాయన్తి యథయిదం, భిక్ఖవే, కల్యాణమిత్తతా. కల్యాణమిత్తస్స, భిక్ఖవే, అనుప్పన్నా చేవ కుసలా ధమ్మా ఉప్పజ్జన్తి ఉప్పన్నా చ అకుసలా ధమ్మా పరిహాయన్తీ”తి. పఠమం.

౭౨. “నాహం, భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకధమ్మమ్పి సమనుపస్సామి యేన అనుప్పన్నా వా అకుసలా ధమ్మా ఉప్పజ్జన్తి ఉప్పన్నా వా కుసలా ధమ్మా పరిహాయన్తి యథయిదం, భిక్ఖవే, అనుయోగో అకుసలానం ధమ్మానం, అననుయోగో కుసలానం ధమ్మానం. అనుయోగా, భిక్ఖవే, అకుసలానం ధమ్మానం, అననుయోగా కుసలానం ధమ్మానం అనుప్పన్నా చేవ అకుసలా ధమ్మా ఉప్పజ్జన్తి ఉప్పన్నా చ కుసలా ధమ్మా పరిహాయన్తీ”తి. దుతియం.

౭౩. “నాహం, భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకధమ్మమ్పి సమనుపస్సామి యేన అనుప్పన్నా వా కుసలా ధమ్మా ఉప్పజ్జన్తి ఉప్పన్నా వా అకుసలా ధమ్మా పరిహాయన్తి యథయిదం, భిక్ఖవే, అనుయోగో కుసలానం ధమ్మానం, అననుయోగో అకుసలానం ధమ్మానం. అనుయోగా, భిక్ఖవే, కుసలానం ధమ్మానం, అననుయోగా అకుసలానం ధమ్మానం అనుప్పన్నా చేవ కుసలా ధమ్మా ఉప్పజ్జన్తి ఉప్పన్నా చ అకుసలా ధమ్మా పరిహాయన్తీ”తి. తతియం.

౭౪. “నాహం, భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకధమ్మమ్పి సమనుపస్సామి యేన అనుప్పన్నా వా బోజ్ఝఙ్గా నుప్పజ్జన్తి ఉప్పన్నా వా బోజ్ఝఙ్గా న భావనాపారిపూరిం గచ్ఛన్తి యథయిదం, భిక్ఖవే, అయోనిసోమనసికారో. అయోనిసో, భిక్ఖవే, మనసి కరోతో అనుప్పన్నా చేవ బోజ్ఝఙ్గా నుప్పజ్జన్తి ఉప్పన్నా చ బోజ్ఝఙ్గా న భావనాపారిపూరిం గచ్ఛన్తీ”తి. చతుత్థం.

౭౫. “నాహం, భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకధమ్మమ్పి సమనుపస్సామి యేన అనుప్పన్నా వా బోజ్ఝఙ్గా ఉప్పజ్జన్తి ఉప్పన్నా వా బోజ్ఝఙ్గా భావనాపారిపూరిం గచ్ఛన్తి యథయిదం, భిక్ఖవే, యోనిసోమనసికారో . యోనిసో , భిక్ఖవే, మనసి కరోతో అనుప్పన్నా చేవ బోజ్ఝఙ్గా ఉప్పజ్జన్తి ఉప్పన్నా చ బోజ్ఝఙ్గా భావనాపారిపూరిం గచ్ఛన్తీ”తి. పఞ్చమం.

౭౬. “అప్పమత్తికా ఏసా, భిక్ఖవే, పరిహాని యదిదం ఞాతిపరిహాని. ఏతం పతికిట్ఠం, భిక్ఖవే, పరిహానీనం యదిదం పఞ్ఞాపరిహానీ”తి. ఛట్ఠం.

౭౭. “అప్పమత్తికా ఏసా, భిక్ఖవే, వుద్ధి యదిదం ఞాతివుద్ధి. ఏతదగ్గం, భిక్ఖవే, వుద్ధీనం యదిదం పఞ్ఞావుద్ధి. తస్మాతిహ, భిక్ఖవే, ఏవం సిక్ఖితబ్బం – ‘పఞ్ఞావుద్ధియా వద్ధిస్సామా’తి. ఏవఞ్హి వో, భిక్ఖవే , సిక్ఖితబ్బ”న్తి. సత్తమం.

౭౮. “అప్పమత్తికా ఏసా, భిక్ఖవే, పరిహాని యదిదం భోగపరిహాని. ఏతం పతికిట్ఠం, భిక్ఖవే, పరిహానీనం యదిదం పఞ్ఞాపరిహానీ”తి. అట్ఠమం.

౭౯. “అప్పమత్తికా ఏసా, భిక్ఖవే, వుద్ధి యదిదం భోగవుద్ధి. ఏతదగ్గం, భిక్ఖవే, వుద్ధీనం యదిదం పఞ్ఞావుద్ధి. తస్మాతిహ, భిక్ఖవే, ఏవం సిక్ఖితబ్బం – ‘పఞ్ఞావుద్ధియా వద్ధిస్సామా’తి. ఏవఞ్హి వో, భిక్ఖవే, సిక్ఖితబ్బ”న్తి. నవమం.

౮౦. “అప్పమత్తికా ఏసా, భిక్ఖవే, పరిహాని యదిదం యసోపరిహాని. ఏతం పతికిట్ఠం, భిక్ఖవే, పరిహానీనం యదిదం పఞ్ఞాపరిహానీ”తి. దసమం.

కల్యాణమిత్తాదివగ్గో అట్ఠమో.

౯. పమాదాదివగ్గో

౮౧. “అప్పమత్తికా ఏసా, భిక్ఖవే, వుద్ధి యదిదం యసోవుద్ధి. ఏతదగ్గం, భిక్ఖవే, వుద్ధీనం యదిదం పఞ్ఞావుద్ధి. తస్మాతిహ, భిక్ఖవే, ఏవం సిక్ఖితబ్బం – ‘పఞ్ఞావుద్ధియా వద్ధిస్సామా’తి. ఏవఞ్హి వో, భిక్ఖవే, సిక్ఖితబ్బ”న్తి. పఠమం.

౮౨. “నాహం , భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకధమ్మమ్పి సమనుపస్సామి యో ఏవం మహతో అనత్థాయ సంవత్తతి యథయిదం, భిక్ఖవే, పమాదో. పమాదో, భిక్ఖవే, మహతో అనత్థాయ సంవత్తతీ”తి. దుతియం.

౮౩. “నాహం, భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకధమ్మమ్పి సమనుపస్సామి యో ఏవం మహతో అత్థాయ సంవత్తతి యథయిదం, భిక్ఖవే, అప్పమాదో. అప్పమాదో, భిక్ఖవే, మహతో అత్థాయ సంవత్తతీ”తి. తతియం.

౮౪. “నాహం , భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకధమ్మమ్పి సమనుపస్సామి యో ఏవం మహతో అనత్థాయ సంవత్తతి యథయిదం, భిక్ఖవే, కోసజ్జం. కోసజ్జం, భిక్ఖవే, మహతో అనత్థాయ సంవత్తతీ”తి. చతుత్థం.

౮౫. “నాహం, భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకధమ్మమ్పి సమనుపస్సామి యో ఏవం మహతో అత్థాయ సంవత్తతి యథయిదం, భిక్ఖవే, వీరియారమ్భో. వీరియారమ్భో, భిక్ఖవే, మహతో అత్థాయ సంవత్తతీ”తి. పఞ్చమం.

౮౬. “నాహం, భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకధమ్మమ్పి సమనుపస్సామి యో ఏవం మహతో అనత్థాయ సంవత్తతి యథయిదం, భిక్ఖవే, మహిచ్ఛతా. మహిచ్ఛతా, భిక్ఖవే, మహతో అనత్థాయ సంవత్తతీ”తి. ఛట్ఠం.

౮౭. “నాహం , భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకధమ్మమ్పి సమనుపస్సామి యో ఏవం మహతో అత్థాయ సంవత్తతి యథయిదం, భిక్ఖవే, అప్పిచ్ఛతా. అప్పిచ్ఛతా, భిక్ఖవే, మహతో అత్థాయ సంవత్తతీ”తి. సత్తమం.

౮౮. “నాహం, భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకధమ్మమ్పి సమనుపస్సామి యో ఏవం మహతో అనత్థాయ సంవత్తతి యథయిదం, భిక్ఖవే, అసన్తుట్ఠితా. అసన్తుట్ఠితా, భిక్ఖవే, మహతో అనత్థాయ సంవత్తతీ”తి. అట్ఠమం.

౮౯. “నాహం, భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకధమ్మమ్పి సమనుపస్సామి యో ఏవం మహతో అత్థాయ సంవత్తతి యథయిదం, భిక్ఖవే, సన్తుట్ఠితా. సన్తుట్ఠితా, భిక్ఖవే, మహతో అత్థాయ సంవత్తతీ”తి. నవమం.

౯౦. “నాహం, భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకధమ్మమ్పి సమనుపస్సామి యో ఏవం మహతో అనత్థాయ సంవత్తతి యథయిదం, భిక్ఖవే, అయోనిసో మనసికారో. అయోనిసోమనసికారో , భిక్ఖవే, మహతో అనత్థాయ సంవత్తతీ”తి. దసమం.

౯౧. “నాహం, భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకధమ్మమ్పి సమనుపస్సామి యో ఏవం మహతో అత్థాయ సంవత్తతి యథయిదం, భిక్ఖవే, యోనిసో మనసికారో. యోనిసోమనసికారో, భిక్ఖవే, మహతో అత్థాయ సంవత్తతీ”తి. ఏకాదసమం.

౯౨. “నాహం, భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకధమ్మమ్పి సమనుపస్సామి యో ఏవం మహతో అనత్థాయ సంవత్తతి యథయిదం, భిక్ఖవే, అసమ్పజఞ్ఞం. అసమ్పజఞ్ఞం, భిక్ఖవే, మహతో అనత్థాయ సంవత్తతీ”తి. ద్వాదసమం.

౯౩. “నాహం, భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకధమ్మమ్పి సమనుపస్సామి యో ఏవం మహతో అత్థాయ సంవత్తతి యథయిదం, భిక్ఖవే, సమ్పజఞ్ఞం. సమ్పజఞ్ఞం, భిక్ఖవే, మహతో అత్థాయ సంవత్తతీ”తి. తేరసమం.

౯౪. “నాహం, భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకధమ్మమ్పి సమనుపస్సామి యో ఏవం మహతో అనత్థాయ సంవత్తతి యథయిదం, భిక్ఖవే, పాపమిత్తతా. పాపమిత్తతా, భిక్ఖవే, మహతో అనత్థాయ సంవత్తతీ”తి. చుద్దసమం.

౯౫. “నాహం , భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకధమ్మమ్పి సమనుపస్సామి యో ఏవం మహతో అత్థాయ సంవత్తతి యథయిదం, భిక్ఖవే, కల్యాణమిత్తతా. కల్యాణమిత్తతా, భిక్ఖవే, మహతో అత్థాయ సంవత్తతీ”తి. పన్నరసమం.

౯౬. “నాహం, భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకధమ్మమ్పి సమనుపస్సామి యో ఏవం మహతో అనత్థాయ సంవత్తతి యథయిదం, భిక్ఖవే, అనుయోగో అకుసలానం ధమ్మానం, అననుయోగో కుసలానం ధమ్మానం. అనుయోగో, భిక్ఖవే, అకుసలానం ధమ్మానం, అననుయోగో కుసలానం ధమ్మానం మహతో అనత్థాయ సంవత్తతీ”తి. సోళసమం.

౯౭. “నాహం , భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకధమ్మమ్పి సమనుపస్సామి యో ఏవం మహతో అత్థాయ సంవత్తతి యథయిదం, భిక్ఖవే, అనుయోగో కుసలానం ధమ్మానం, అననుయోగో అకుసలానం ధమ్మానం. అనుయోగో, భిక్ఖవే, కుసలానం ధమ్మానం, అననుయోగో అకుసలానం ధమ్మానం మహతో అత్థాయ సంవత్తతీ”తి. సత్తరసమం.

పమాదాదివగ్గో నవమో.

౧౦. దుతియపమాదాదివగ్గో

౯౮. “అజ్ఝత్తికం , భిక్ఖవే, అఙ్గన్తి కరిత్వా నాఞ్ఞం ఏకఙ్గమ్పి సమనుపస్సామి యం ఏవం మహతో అనత్థాయ సంవత్తతి యథయిదం, భిక్ఖవే, పమాదో. పమాదో, భిక్ఖవే, మహతో అనత్థాయ సంవత్తతీ”తి. పఠమం.

౯౯. “అజ్ఝత్తికం, భిక్ఖవే, అఙ్గన్తి కరిత్వా నాఞ్ఞం ఏకఙ్గమ్పి సమనుపస్సామి యం ఏవం మహతో అత్థాయ సంవత్తతి యథయిదం, భిక్ఖవే, అప్పమాదో. అప్పమాదో , భిక్ఖవే, మహతో అత్థాయ సంవత్తతీ”తి. దుతియం.

౧౦౦. “అజ్ఝత్తికం, భిక్ఖవే, అఙ్గన్తి కరిత్వా నాఞ్ఞం ఏకఙ్గమ్పి సమనుపస్సామి యం ఏవం మహతో అనత్థాయ సంవత్తతి యథయిదం, భిక్ఖవే, కోసజ్జం. కోసజ్జం, భిక్ఖవే, మహతో అనత్థాయ సంవత్తతీ”తి. తతియం.

౧౦౧. “అజ్ఝత్తికం, భిక్ఖవే, అఙ్గన్తి కరిత్వా నాఞ్ఞం ఏకఙ్గమ్పి సమనుపస్సామి యం ఏవం మహతో అత్థాయ సంవత్తతి యథయిదం, భిక్ఖవే, వీరియారమ్భో. వీరియారమ్భో, భిక్ఖవే, మహతో అత్థాయ సంవత్తతీ”తి. చతుత్థం.

౧౦౨-౧౦౯. “అజ్ఝత్తికం , భిక్ఖవే, అఙ్గన్తి కరిత్వా నాఞ్ఞం ఏకఙ్గమ్పి సమనుపస్సామి యం ఏవం మహతో అనత్థాయ సంవత్తతి యథయిదం, భిక్ఖవే, మహిచ్ఛతా…పే.… అప్పిచ్ఛతా… అసన్తుట్ఠితా… సన్తుట్ఠితా… అయోనిసోమనసికారో… యోనిసోమనసికారో… అసమ్పజఞ్ఞం… సమ్పజఞ్ఞం… ద్వాదసమం.

౧౧౦. “బాహిరం , భిక్ఖవే, అఙ్గన్తి కరిత్వా నాఞ్ఞం ఏకఙ్గమ్పి సమనుపస్సామి యం ఏవం మహతో అనత్థాయ సంవత్తతి యథయిదం, భిక్ఖవే, పాపమిత్తతా. పాపమిత్తతా, భిక్ఖవే, మహతో అనత్థాయ సంవత్తతీ”తి. తేరసమం.

౧౧౧. “బాహిరం, భిక్ఖవే, అఙ్గన్తి కరిత్వా నాఞ్ఞం ఏకఙ్గమ్పి సమనుపస్సామి యం ఏవం మహతో అత్థాయ సంవత్తతి యథయిదం, భిక్ఖవే, కల్యాణమిత్తతా. కల్యాణమిత్తతా, భిక్ఖవే, మహతో అత్థాయ సంవత్తతీ”తి. చుద్దసమం.

౧౧౨. “అజ్ఝత్తికం , భిక్ఖవే, అఙ్గన్తి కరిత్వా నాఞ్ఞం ఏకఙ్గమ్పి సమనుపస్సామి యం ఏవం మహతో అనత్థాయ సంవత్తతి యథయిదం, భిక్ఖవే, అనుయోగో అకుసలానం ధమ్మానం, అననుయోగో కుసలానం ధమ్మానం. అనుయోగో, భిక్ఖవే, అకుసలానం ధమ్మానం, అననుయోగో కుసలానం ధమ్మానం మహతో అనత్థాయ సంవత్తతీ”తి. పన్నరసమం.

౧౧౩. “అజ్ఝత్తికం, భిక్ఖవే, అఙ్గన్తి కరిత్వా నాఞ్ఞం ఏకఙ్గమ్పి సమనుపస్సామి యం ఏవం మహతో అత్థాయ సంవత్తతి యథయిదం, భిక్ఖవే, అనుయోగో కుసలానం ధమ్మానం, అననుయోగో అకుసలానం ధమ్మానం. అనుయోగో, భిక్ఖవే, కుసలానం ధమ్మానం, అననుయోగో అకుసలానం ధమ్మానం మహతో అత్థాయ సంవత్తతీ”తి. సోళసమం.

౧౧౪. “నాహం, భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకధమ్మమ్పి సమనుపస్సామి యో ఏవం సద్ధమ్మస్స సమ్మోసాయ అన్తరధానాయ సంవత్తతి యథయిదం, భిక్ఖవే, పమాదో. పమాదో, భిక్ఖవే, సద్ధమ్మస్స సమ్మోసాయ అన్తరధానాయ సంవత్తతీ”తి. సత్తరసమం.

౧౧౩. “నాహం, భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకధమ్మమ్పి సమనుపస్సామి యో ఏవం సద్ధమ్మస్స ఠితియా అసమ్మోసాయ అనన్తరధానాయ సంవత్తతి యథయిదం, భిక్ఖవే, అప్పమాదో. అప్పమాదో , భిక్ఖవే, సద్ధమ్మస్స ఠితియా అసమ్మోసాయ అనన్తరధానాయ సంవత్తతీ”తి. అట్ఠారసమం.

౧౧౬. “నాహం , భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకధమ్మమ్పి సమనుపస్సామి యో ఏవం సద్ధమ్మస్స సమ్మోసాయ అన్తరధానాయ సంవత్తతి యథయిదం, భిక్ఖవే, కోసజ్జం. కోసజ్జం, భిక్ఖవే, సద్ధమ్మస్స సమ్మోసాయ అన్తరధానాయ సంవత్తతీ”తి. ఏకూనవీసతిమం.

౧౧౭. “నాహం, భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకధమ్మమ్పి సమనుపస్సామి యో ఏవం సద్ధమ్మస్స ఠితియా అసమ్మోసాయ అనన్తరధానాయ సంవత్తతి యథయిదం, భిక్ఖవే, వీరియారమ్భో. వీరియారమ్భో, భిక్ఖవే, సద్ధమ్మస్స ఠితియా అసమ్మోసాయ అనన్తరధానాయ సంవత్తతీ”తి. వీసతిమం.

౧౧౮-౧౨౮. “నాహం, భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకధమ్మమ్పి సమనుపస్సామి యో ఏవం సద్ధమ్మస్స సమ్మోసాయ అన్తరధానాయ సంవత్తతి యథయిదం, భిక్ఖవే, మహిచ్ఛతా...పే.... అప్పిచ్ఛతా... అసన్తుట్ఠితా... సన్తుట్ఠితా... అయోనిసోమనసికారో... యోనిసోమనసికారో... అసమ్పజఞ్ఞం... సమ్పజఞ్ఞం ... పాపమిత్తతా... కల్యాణమిత్తతా... అనుయోగో అకుసలానం ధమ్మానం, అననుయోగో కుసలానం ధమ్మానం. అనుయోగో, భిక్ఖవే, అకుసలానం ధమ్మానం, అననుయోగో కుసలానం ధమ్మానం సద్ధమ్మస్స సమ్మోసాయ అన్తరధానాయ సంవత్తతీ”తి. ఏకత్తింసతిమం.

౧౨౯. “నాహం, భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకధమ్మమ్పి సమనుపస్సామి యో ఏవం సద్ధమ్మస్స ఠితియా అసమ్మోసాయ అనన్తరధానాయ సంవత్తతి యథయిదం, భిక్ఖవే, అనుయోగో కుసలానం ధమ్మానం, అననుయోగో అకుసలానం ధమ్మానం. అనుయోగో, భిక్ఖవే, కుసలానం ధమ్మానం, అననుయోగో అకుసలానం ధమ్మానం సద్ధమ్మస్స ఠితియా అసమ్మోసాయ అనన్తరధానాయ సంవత్తతీ”తి. చతుక్కోటికం నిట్ఠితం. బాత్తింసతిమం.

౧౩౦. “యే తే, భిక్ఖవే, భిక్ఖూ అధమ్మం ధమ్మోతి దీపేన్తి తే, భిక్ఖవే, భిక్ఖూ బహుజనఅహితాయ పటిపన్నా బహుజనఅసుఖాయ, బహునో జనస్స అనత్థాయ అహితాయ దుక్ఖాయ దేవమనుస్సానం . బహుఞ్చ తే, భిక్ఖవే, భిక్ఖూ అపుఞ్ఞం పసవన్తి, తే చిమం [తేపిమం (సీ॰)] సద్ధమ్మం అన్తరధాపేన్తీ”తి. తేత్తింసతిమం.

౧౩౧. “యే తే, భిక్ఖవే, భిక్ఖూ ధమ్మం అధమ్మోతి దీపేన్తి తే, భిక్ఖవే, భిక్ఖూ బహుజనఅహితాయ పటిపన్నా బహుజనఅసుఖాయ, బహునో జనస్స అనత్థాయ అహితాయ దుక్ఖాయ దేవమనుస్సానం. బహుఞ్చ తే, భిక్ఖవే, భిక్ఖూ అపుఞ్ఞం పసవన్తి, తే చిమం సద్ధమ్మం అన్తరధాపేన్తీ”తి. చతుత్తింసతిమం.

౧౩౨-౧౩౯. “యే తే, భిక్ఖవే, భిక్ఖూ అవినయం వినయోతి దీపేన్తి...పే.... వినయం అవినయోతి దీపేన్తి...పే.... అభాసితం అలపితం తథాగతేన భాసితం లపితం తథాగతేనాతి దీపేన్తి...పే.... భాసితం లపితం తథాగతేన అభాసితం అలపితం తథాగతేనాతి దీపేన్తి...పే.... అనాచిణ్ణం తథాగతేన ఆచిణ్ణం తథాగతేనాతి దీపేన్తి...పే.... ఆచిణ్ణం తథాగతేన అనాచిణ్ణం తథాగతేనాతి దీపేన్తి...పే.... అపఞ్ఞత్తం తథాగతేన పఞ్ఞత్తం తథాగతేనాతి దీపేన్తి...పే.... పఞ్ఞత్తం తథాగతేన

అపణ్ణత్తం తథాగతేనాతి దీపేన్తి తే, భిక్ఖవే, భిక్ఖూ బహుజనఅహితాయ పటిపన్నా బహుజనఅసుఖాయ, బహునో జనస్స అనత్థాయ అహితాయ దుక్ఖాయ దేవమనుస్సానం. బహుఞ్చ తే, భిక్ఖవే, భిక్ఖూ అపుఞ్ఞం పసవన్తి, తే చిమం సద్ధమ్మం అన్తరధాపేన్తీ"తి. ద్వాచత్తాలీసతిమం.

దుతియపమాదాదివగ్గో దసమో.

౧౧. అధమ్మవగ్గో

౧౪౦. "యే తే, భిక్ఖవే, భిక్ఖూ అధమ్మం అధమ్మోతి దీపేన్తి తే, భిక్ఖవే, భిక్ఖూ బహుజనహితాయ పటిపన్నా బహుజనసుఖాయ, బహునో జనస్స అత్థాయ హితాయ సుఖాయ దేవమనుస్సానం. బహుఞ్చ తే, భిక్ఖవే, భిక్ఖూ పుఞ్ఞం పసవన్తి, తే చిమం సద్ధమ్మం ఠపేన్తీ"తి [ఠపేన్తీతి (క.)]. పఠమం.

౧౪౧. "యే తే, భిక్ఖవే, భిక్ఖూ ధమ్మం ధమ్మోతి దీపేన్తి తే, భిక్ఖవే, భిక్ఖూ బహుజనహితాయ పటిపన్నా బహుజనసుఖాయ, బహునో జనస్స అత్థాయ హితాయ సుఖాయ దేవమనుస్సానం. బహుఞ్చ తే, భిక్ఖవే, భిక్ఖూ పుఞ్ఞం పసవన్తి, తే చిమం సద్ధమ్మం ఠపేన్తీ"తి. దుతియం.

౧౪౨-౧౪౯. "యే తే, భిక్ఖవే, భిక్ఖూ అవినయం అవినయోతి దీపేన్తి…పే॰… వినయం వినయోతి దీపేన్తి…పే॰… అభాసితం అలపితం తథాగతేన అభాసితం అలపితం తథాగతేనాతి దీపేన్తి…పే॰… భాసితం లపితం తథాగతేన భాసితం లపితం తథాగతేనాతి దీపేన్తి…పే॰… అనాచిణ్ణం తథాగతేన అనాచిణ్ణం తథాగతేనాతి దీపేన్తి…పే॰… ఆచిణ్ణం తథాగతేన ఆచిణ్ణం తథాగతేనాతి దీపేన్తి…పే॰… అపఞ్ఞత్తం తథాగతేన అపఞ్ఞత్తం తథాగతేనాతి దీపేన్తి…పే॰… పఞ్ఞత్తం తథాగతేన పఞ్ఞత్తం తథాగతేనాతి దీపేన్తి తే, భిక్ఖవే, భిక్ఖూ బహుజనహితాయ పటిపన్నా బహుజనసుఖాయ, బహునో జనస్స అత్థాయ హితాయ సుఖాయ దేవమనుస్సానం. బహుఞ్చ తే, భిక్ఖవే, భిక్ఖూ పుఞ్ఞం పసవన్తి, తే చిమం సద్ధమ్మం ఠపేన్తీ"తి. దసమం.

అధమ్మవగ్గో ఏకాదసమో.

౧౨. అనాపత్తివగ్గో

౧౩౦. "యే తే, భిక్ఖవే, భిక్ఖూ అనాపత్తిం ఆపత్తీతి దీపేన్తి తే, భిక్ఖవే, భిక్ఖూ బహుజనఅహితాయ పటిపన్నా బహుజనఅసుఖాయ, బహునో జనస్స అనత్థాయ అహితాయ దుక్ఖాయ దేవమనుస్సానం. బహుఞ్చ తే, భిక్ఖవే, భిక్ఖూ అపుఞ్ఞం పసవన్తి, తే చిమం సద్ధమ్మం అన్తరధాపేన్తీ"తి. పఠమం.

౧౩౧. "యే తే, భిక్ఖవే, భిక్ఖూ ఆపత్తిం అనాపత్తీతి దీపేన్తి తే, భిక్ఖవే, భిక్ఖూ బహుజనఅహితాయ పటిపన్నా బహుజనఅసుఖాయ, బహునో జనస్స అనత్థాయ అహితాయ దుక్ఖాయ దేవమనుస్సానం. బహుఞ్చ తే, భిక్ఖవే, భిక్ఖూ అపుఞ్ఞం పసవన్తి, తే చిమం సద్ధమ్మం అన్తరధాపేన్తీ"తి. దుతియం.

౧౩౨-౧౩౯. "యే తే, భిక్ఖవే, భిక్ఖూ లహుకం ఆపత్తిం గరుకా ఆపత్తీతి దీపేన్తి…పే.… గరుకం ఆపత్తిం లహుకా ఆపత్తీతి దీపేన్తి…పే.… దుట్ఠుల్లం ఆపత్తిం అదుట్ఠుల్లా ఆపత్తీతి దీపేన్తి…పే.… అదుట్ఠుల్లం ఆపత్తిం దుట్ఠుల్లా ఆపత్తీతి దీపేన్తి…పే.… సావసేసం ఆపత్తిం అనవసేసా ఆపత్తీతి దీపేన్తి…పే.… అనవసేసం ఆపత్తిం సావసేసా ఆపత్తీతి దీపేన్తి…పే.… సప్పటికమ్మం ఆపత్తిం అప్పటికమ్మా ఆపత్తీతి దీపేన్తి…పే.… అప్పటికమ్మం ఆపత్తిం సప్పటికమ్మా ఆపత్తీతి దీపేన్తి తే, భిక్ఖవే, భిక్ఖూ బహుజనఅహితాయ పటిపన్నా బహుజనఅసుఖాయ, బహునో జనస్స అనత్థాయ అహితాయ దుక్ఖాయ దేవమనుస్సానం. బహుఞ్చ తే, భిక్ఖవే, భిక్ఖూ అపుఞ్ఞం పసవన్తి, తే చిమం సద్ధమ్మం అన్తరధాపేన్తీ"తి. దసమం.

౧౪౦. "యే తే, భిక్ఖవే, భిక్ఖూ అనాపత్తిం అనాపత్తీతి దీపేన్తి తే, భిక్ఖవే, భిక్ఖూ బహుజనహితాయ పటిపన్నా బహుజనసుఖాయ, బహునో జనస్స అత్థాయ హితాయ సుఖాయ దేవమనుస్సానం. బహుఞ్చ తే, భిక్ఖవే, భిక్ఖూ పుఞ్ఞం పసవన్తి, తే చిమం సద్ధమ్మం ఠపేన్తీ"తి. ఏకాదసమం.

౧౪౧. "యే తే, భిక్ఖవే, భిక్ఖూ ఆపత్తిం ఆపత్తీతి దీపేన్తి తే, భిక్ఖవే, భిక్ఖూ బహుజనహితాయ పటిపన్నా బహుజనసుఖాయ, బహునో జనస్స అత్థాయ హితాయ సుఖాయ దేవమనుస్సానం. బహుఞ్చ తే, భిక్ఖవే, భిక్ఖూ పుఞ్ఞం పసవన్తి, తే చిమం సద్ధమ్మం ఠపేన్తీ"తి. ద్వాదసమం.

౧౪౨-౧౪౯. "యే తే, భిక్ఖవే, భిక్ఖూ లహుకం ఆపత్తిం లహుకా ఆపత్తీతి దీపేన్తి… గరుకం ఆపత్తిం గరుకా ఆపత్తీతి దీపేన్తి… దుట్ఠుల్లం ఆపత్తిం దుట్ఠుల్లా ఆపత్తీతి దీపేన్తి… అదుట్ఠుల్లం ఆపత్తిం అదుట్ఠుల్లా ఆపత్తీతి దీపేన్తి… సావసేసం ఆపత్తిం సావసేసా ఆపత్తీతి దీపేన్తి… అనవసేసం ఆపత్తిం అనవసేసా ఆపత్తీతి దీపేన్తి… సప్పటికమ్మం ఆపత్తిం సప్పటికమ్మా ఆపత్తీతి దీపేన్తి… అప్పటికమ్మం ఆపత్తిం అప్పటికమ్మా ఆపత్తీతి దీపేన్తి తే, భిక్ఖవే, భిక్ఖూ బహుజనహితాయ పటిపన్నా బహుజనసుఖాయ, బహునో జనస్స అత్థాయ హితాయ సుఖాయ దేవమనుస్సానం. బహుఞ్చ తే, భిక్ఖవే, భిక్ఖూ పుఞ్ఞం పసవన్తి, తే చిమం సద్ధమ్మం ఠపేన్తీ"తి. వీసతిమం.

అనాపత్తివగ్గో ద్వాదసమో.

౧౩. ఏకపుగ్గలవగ్గో

౧౭౦. "ఏకపుగ్గలో , భిక్ఖవే, లోకే ఉప్పజ్జమానో ఉప్పజ్జతి బహుజనహితాయ బహుజనసుఖాయ లోకానుకమ్పాయ అత్థాయ హితాయ సుఖాయ దేవమనుస్సానం . కతమో ఏకపుగ్గలో? తథాగతో అరహం సమ్మాసమ్బుద్ధో. అయం ఖో, భిక్ఖవే, ఏకపుగ్గలో లోకే ఉప్పజ్జమానో ఉప్పజ్జతి బహుజనహితాయ బహుజనసుఖాయ లోకానుకమ్పాయ అత్థాయ హితాయ సుఖాయ దేవమనుస్సాన"న్తి.

౧౭౧. "ఏకపుగ్గలస్స, భిక్ఖవే, పాతుభావో దుల్లభో లోకస్మిం. కతమస్స ఏకపుగ్గలస్స? తథాగతస్స అరహతో సమ్మాసమ్బుద్ధస్స. ఇమస్స ఖో, భిక్ఖవే, ఏకపుగ్గలస్స పాతుభావో దుల్లభో లోకస్మి"న్తి.

౧౭౨. "ఏకపుగ్గలో, భిక్ఖవే, లోకే ఉప్పజ్జమానో ఉప్పజ్జతి అచ్ఛరియమనుస్సో. కతమో ఏకపుగ్గలో? తథాగతో అరహం సమ్మాసమ్బుద్ధో. అయం ఖో, భిక్ఖవే, ఏకపుగ్గలో లోకే ఉప్పజ్జమానో ఉప్పజ్జతి అచ్ఛరియమనుస్సో"తి.

౧౭౩. "ఏకపుగ్గలస్స, భిక్ఖవే, కాలకిరియా బహునో జనస్స అనుతప్పా [ఆనుతప్పా (సీ.)] హోతి. కతమస్స ఏకపుగ్గలస్స? తథాగతస్స అరహతో సమ్మాసమ్బుద్ధస్స. ఇమస్స ఖో, భిక్ఖవే, ఏకపుగ్గలస్స కాలకిరియా బహునో జనస్స అనుతప్పా హోతీ"తి.

౧౭౪. "ఏకపుగ్గలో, భిక్ఖవే, లోకే ఉప్పజ్జమానో ఉప్పజ్జతి అదుతియో అసహాయో అప్పటిమో అప్పటిసమో అప్పటిభాగో అప్పటిపుగ్గలో అసమో అసమసమో ద్విపదానం అగ్గో. కతమో ఏకపుగ్గలో? తథాగతో అరహం సమ్మాసమ్బుద్ధో. అయం ఖో, భిక్ఖవే, ఏకపుగ్గలో లోకే ఉప్పజ్జమానో ఉప్పజ్జతి అదుతియో అసహాయో అప్పటిమో అప్పటిసమో అప్పటిభాగో అప్పటిపుగ్గలో అసమో అసమసమో ద్విపదానం అగ్గో"తి.

౧౭౫-౧౮౬. "ఏకపుగ్గలస్స , భిక్ఖవే, పాతుభావా మహతో చక్ఖుస్స పాతుభావో హోతి, మహతో ఆలోకస్స పాతుభావో హోతి, మహతో ఓభాసస్స పాతుభావో హోతి, ఛన్నం అనుత్తరియానం పాతుభావో హోతి, చతున్నం పటిసమ్భిదానం సచ్ఛికిరియా హోతి, అనేకధాతుపటివేధో హోతి, నానాధాతుపటివేధో హోతి, విజ్జావిముత్తిఫలసచ్ఛికిరియా హోతి, సోతాపత్తిఫలసచ్ఛికిరియా హోతి, సకదాగామిఫలసచ్ఛికిరియా హోతి, అనాగామిఫలసచ్ఛికిరియా హోతి, అరహత్తఫలసచ్ఛికిరియా హోతి. కతమస్స ఏకపుగ్గలస్స? తథాగతస్స అరహతో సమ్మాసమ్బుద్ధస్స. ఇమస్స ఖో, భిక్ఖవే, ఏకపుగ్గలస్స పాతుభావా మహతో చక్ఖుస్స పాతుభావో హోతి, మహతో ఆలోకస్స పాతుభావో హోతి, మహతో ఓభాసస్స పాతుభావో హోతి, ఛన్నం అనుత్తరియానం పాతుభావో హోతి, చతున్నం పటిసమ్భిదానం సచ్ఛికిరియా హోతి, అనేకధాతుపటివేధో హోతి, నానాధాతుపటివేధో హోతి, విజ్జావిముత్తిఫలసచ్ఛికిరియా హోతి, సోతాపత్తిఫలసచ్ఛికిరియా హోతి, సకదాగామిఫలసచ్ఛికిరియా హోతి, అనాగామిఫలసచ్ఛికిరియా హోతి, అరహత్తఫలసచ్ఛికిరియా హోతీ"తి.

౧౮౭. "నాహం భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకపుగ్గలమ్పి సమనుపస్సామి యో ఏవం తథాగతేన అనుత్తరం ధమ్మచక్కం పవత్తితం సమ్మదేవ అనుప్పవత్తేతి యథయిదం, భిక్ఖవే, సారిపుత్తో. సారిపుత్తో, భిక్ఖవే, తథాగతేన అనుత్తరం ధమ్మచక్కం పవత్తితం సమ్మదేవ అనుప్పవత్తేతీ"తి.

ఏకపుగ్గలవగ్గో తేరసమో.

౧౪. ఏతదగ్గవగ్గో

౧. పఠమవగ్గో

౧౮౮. “ఏతదగ్గం , భిక్ఖవే, మమ సావకానం భిక్ఖూనం రత్తఞ్ఞూనం యదిదం అఞ్ఞాసికోణ్డఞ్ఞో” [అఞ్ఞాతకోణ్డఞ్ఞోతి (క.), అఞ్ఞాకోణ్డఞ్ఞో (సీ. స్యా. కం. పీ.)].

౧౮౯. … మహాపఞ్ఞానం యదిదం సారిపుత్తో.

౧౯౦. … ఇద్ధిమన్తానం యదిదం మహామోగ్గల్లానో.

౧౯౧. … ధుతవాదానం [ధుతఙ్గధరానం (కత్థచి)] యదిదం మహాకస్సపో.

౧౯౨. … దిబ్బచక్ఖుకానం యదిదం అనురుద్ధో.

౧౯౩. … ఉచ్చాకులికానం యదిదం భద్దియో కాళిగోధాయపుత్తో.

౧౯౪. … మఞ్జుస్సరానం యదిదం లకుణ్డక [లకుణ్టక (స్యా. కం.)] భద్దియో.

౧౯౫. … సీహనాదికానం యదిదం పిణ్డోలభారద్వాజో.

౧౯౬. … ధమ్మకథికానం యదిదం పుణ్ణో మన్తాణిపుత్తో.

౧౯౭. … సంఖిత్తేన భాసితస్స విత్థారేన అత్థం విభజన్తానం యదిదం మహాకచ్చానోతి.

వగ్గో పఠమో.

౨. దుతియవగ్గో

౧౯౮. “ఏతదగ్గం , భిక్ఖవే, మమ సావకానం భిక్ఖూనం మనోమయం కాయం అభినిమ్మినన్తానం యదిదం చూళపన్థకో” [చుల్లపన్థకో (సీ. స్యా. కం. పీ.)].

౧౯౯. … చేతోవివట్టకుసలానం యదిదం చూళపన్థకో.

౨౦౦. … సఞ్ఞావివట్టకుసలానం యదిదం మహాపన్థకో.

౨౦౧. … అరణవిహారీనం యదిదం సుభూతి.

౨౦౨. … దక్ఖిణేయ్యానం యదిదం సుభూతి.

౨౦౩. … ఆరఞ్ఞకానం యదిదం రేవతో ఖదిరవనియో.

౨౦౪. … ఝాయీనం యదిదం కఙ్ఖారేవతో.

౨౦౫. … ఆరద్ధవీరియానం యదిదం సోణో కోళివిసో.

౨౦౬. … కల్యాణవాక్కరణానం యదిదం సోణో కుటికణ్ణో.

౨౦౭. … లాభీనం యదిదం సీవలి.

౨౦౮. … సద్ధాధిముత్తానం యదిదం వక్కలీతి.

వగ్గో దుతియో.

౩. తతియవగ్గో

౨౦౯. “ఏతదగ్గం , భిక్ఖవే, మమ సావకానం భిక్ఖూనం సిక్ఖాకామానం యదిదం రాహులో”.

౨౧౦. … సద్ధాపబ్బజితానం యదిదం రట్ఠపాలో.

౨౧౧. … పఠమం సలాకం గణ్హన్తానం యదిదం కుణ్డధానో.

౨౧౨. … పటిభానవన్తానం యదిదం వఙ్గీసో.

౨౧౩. … సమన్తపాసాదికానం యదిదం ఉపసేనో వఙ్గన్తపుత్తో.

౨౧౪. … సేనాసనపఞ్ఞాపకానం యదిదం దబ్బో మల్లపుత్తో.

౨౧౫. … దేవతానం పియమనాపానం యదిదం పిలిన్దవచ్ఛో.

౨౧౬. … ఖిప్పాభిఞ్ఞానం యదిదం బాహియో దారుచీరియో.

౨౧౭. … చిత్తకథికానం యదిదం కుమారకస్సపో.

౨౧౮. … పటిసమ్భిదాపత్తానం యదిదం మహాకోట్ఠితోతి [మహాకోట్ఠికోతి (అఞ్ఞేసు సుత్తేసు మరమ్మపోత్థకే)].

వగ్గో తతియో.

౪. చతుత్థవగ్గో

౨౧౯. “ఏతదగ్గం, భిక్ఖవే, మమ సావకానం భిక్ఖూనం బహుస్సుతానం యదిదం ఆనన్దో”.

၂၂၀. … సతిమన్తానం యదిదం ఆనన్దో.

၂၂၁. … గతిమన్తానం యదిదం ఆనన్దో.

၂၂၂. … ధితిమన్తానం యదిదం ఆనన్దో.

၂၂၃. … ఉపట్ఠాకానం యదిదం ఆనన్దో.

၂၂၄. … మహాపరిసానం యదిదం ఉరువేలకస్సపో.

၂၂၅. … కులప్పసాదకానం యదిదం కాళుదాయీ.

၂၂၆. … అప్పాబాధానం యదిదం బాకులో [బక్కులో (సీ. స్యా. కం. పీ.)].

၂၂၇. … పుబ్బేనివాసం అనుస్సరన్తానం యదిదం సోభితో.

၂၂၈. … వినయధరానం యదిదం ఉపాలి.

၂၂၉. … భిక్ఖునోవాదకానం యదిదం నన్దకో.

၂၃၀. … ఇన్ద్రియేసు గుత్తద్వారానం యదిదం నన్దో.

၂၃၁. … భిక్ఖుఓవాదకానం యదిదం మహాకప్పినో.

၂၃၂. … తేజోధాతుకుసలానం యదిదం సాగతో.

၂၃၃. … పటిభానేయ్యకానం యదిదం రాధో.

၂၃၄. … లూఖచీవరధరానం యదిదం మోఘరాజాతి.

వగ్గో చతుత్థో.

၅. పఞ్చమవగ్గో

၂၃၅. "ఏతదగ్గం , భిక్ఖవే, మమ సావికానం భిక్ఖునీనం రత్తఞ్ఞూనం యదిదం మహాపజాపతిగోతమీ".

၂၃၆. … మహాపఞ్ఞానం యదిదం ఖేమా.

၂၃၇. … ఇద్ధిమన్తీనం యదిదం ఉప్పలవణ్ణా.

၂၃၈. … వినయధరానం యదిదం పటాచారా.

౨౩౯. ... ధమ్మకథికానం యదిదం ధమ్మదిన్నా.

౨౪౦. ... ఝాయీనం యదిదం నన్దా.

౨౪౧. ... ఆరద్ధవీరియానం యదిదం సోణా.

౨౪౨. ... దిబ్బచక్ఖుకానం యదిదం బకులా [సకులా (సీ. స్యా. కం. పీ.)].

౨౪౩. ... ఖిప్పాభిఞ్ఞానం యదిదం భద్దా కుణ్డలకేసా.

౨౪౪. ... పుబ్బేనివాసం అనుస్సరన్తీనం యదిదం భద్దా కాపిలానీ.

౨౪౫. ... మహాభిఞ్ఞప్పత్తానం యదిదం భద్దకచ్చానా.

౨౪౬. ... లూఖచీవరధరానం యదిదం కిసాగోతమీ.

౨౪౭. ... సద్ధాధిముత్తానం యదిదం సిఙ్గాలకమాతాతి [సిగాలమాతాతి (సీ. స్యా. కం. పీ.)].

వగ్గో పఞ్చమో.

౬. ఛట్ఠవగ్గో

౨౪౮. “ఏతదగ్గం , భిక్ఖవే, మమ సావకానం ఉపాసకానం పఠమం సరణం గచ్ఛన్తానం యదిదం తపుస్సభల్లికా [తపస్సుభల్లికా (సీ. పీ.)] వాణిజా”.

౨౪౯. ... దాయకానం యదిదం సుదత్తో గహపతి అనాథపిణ్డికో.

౨౫౦. ... ధమ్మకథికానం యదిదం చిత్తో గహపతి మచ్ఛికాసణ్డికో.

౨౫౧. ... చతూహి సఙ్గహవత్థూహి పరిసం సఙ్గణ్హన్తానం యదిదం హత్థకో ఆళవకో.

౨౫౨. ... పణీతదాయకానం యదిదం మహానామో సక్కో.

౨౫౩. ... మనాపదాయకానం యదిదం ఉగ్గో గహపతి వేసాలికో.

౨౫౪. ... సఙ్ఘుపట్ఠాకానం యదిదం హత్థిగామకో ఉగ్గతో గహపతి.

౨౫౫. ... అవేచ్చప్పసన్నానం యదిదం సూరమ్బట్ఠో [సూరో అమ్బట్ఠో (సీ. స్యా. కం. పీ.) సురేబన్ధో (క.)].

౨౫౬. ... పుగ్గలప్పసన్నానం యదిదం జీవకో కోమారభచ్చో.

౨౩౭. … విస్సాసకానం యదిదం నకులపితా గహపతీతి.

వగ్గో ఛట్ఠో.

౭. సత్తమవగ్గో

౨౩౮. "ఏతదగ్గం , భిక్ఖవే, మమ సావికానం ఉపాసికానం పఠమం సరణం గచ్ఛన్తీనం యదిదం సుజాతా సేనియధీతా" [సేనానీ ధీతా (సీ. స్యా. కం. పీ.)].

౨౩౯. … దాయికానం యదిదం విసాఖా మిగారమాతా.

౨౪౦. … బహుస్సుతానం యదిదం ఖుజ్జుత్తరా.

౨౪౧. … మేత్తావిహారీనం యదిదం సామావతీ.

౨౪౨. … ఝాయీనం యదిదం ఉత్తరానన్దమాతా.

౨౪౩. … పణీతదాయికానం యదిదం సుప్పవాసా కోలియధీతా.

౨౪౪. … గిలానుపట్ఠాకీనం యదిదం సుప్పియా ఉపాసికా.

౨౪౫. … అవేచ్చప్పసన్నానం యదిదం కాతియానీ.

౨౪౬. … విస్సాసికానం యదిదం నకులమాతా గహపతానీ.

౨౪౭. … అనుస్సవప్పసన్నానం యదిదం కాళీ ఉపాసికా కులఘరికా [కులఘరికా (క.)] తి.

వగ్గో సత్తమో.

ఏతదగ్గవగ్గో చుద్దసమో.

౧౫. అట్ఠానపాళి

౧. పఠమవగ్గో

౨౬౮. "అట్ఠానమేతం , భిక్ఖవే, అనవకాసో యం దిట్ఠిసమ్పన్నో పుగ్గలో కఞ్చి [కిఞ్చి (క.)] సఙ్ఖారం నిచ్చతో ఉపగచ్ఛేయ్య. నేతం ఠానం విజ్జతి. ఠానఞ్చ ఖో ఏతం, భిక్ఖవే, విజ్జతి యం పుథుజ్జనో కఞ్చి సఙ్ఖారం నిచ్చతో ఉపగచ్ఛేయ్య. ఠానమేతం విజ్జతీ"తి.

౨౬౯. "అట్ఠానమేతం, భిక్ఖవే, అనవకాసో యం దిట్ఠిసమ్పన్నో పుగ్గలో కఞ్చి సఙ్ఖారం సుఖతో ఉపగచ్ఛేయ్య. నేతం ఠానం విజ్జతి. ఠానఞ్చ ఖో ఏతం, భిక్ఖవే, విజ్జతి యం పుథుజ్జనో కఞ్చి సఙ్ఖారం సుఖతో ఉపగచ్ఛేయ్య. ఠానమేతం విజ్జతీ"తి.

౨౭౦. "అట్ఠానమేతం, భిక్ఖవే, అనవకాసో యం దిట్ఠిసమ్పన్నో పుగ్గలో కఞ్చి ధమ్మం అత్తతో ఉపగచ్ఛేయ్య. నేతం ఠానం విజ్జతి. ఠానఞ్చ ఖో ఏతం, భిక్ఖవే, విజ్జతి యం పుథుజ్జనో కఞ్చి ధమ్మం అత్తతో ఉపగచ్ఛేయ్య. ఠానమేతం విజ్జతీ"తి.

౨౭౧. "అట్ఠానమేతం, భిక్ఖవే, అనవకాసో యం దిట్ఠిసమ్పన్నో పుగ్గలో మాతరం జీవితా వోరోపేయ్య. నేతం ఠానం విజ్జతి. ఠానఞ్చ ఖో, భిక్ఖవే, విజ్జతి యం పుథుజ్జనో మాతరం జీవితా వోరోపేయ్య. ఠానమేతం విజ్జతీ"తి.

౨౭౨. "అట్ఠానమేతం , భిక్ఖవే, అనవకాసో యం దిట్ఠిసమ్పన్నో పుగ్గలో పితరం జీవితా వోరోపేయ్య. నేతం ఠానం విజ్జతి. ఠానఞ్చ ఖో ఏతం, భిక్ఖవే, విజ్జతి యం పుథుజ్జనో పితరం జీవితా వోరోపేయ్య. ఠానమేతం విజ్జతీ"తి.

౨౭౩. "అట్ఠానమేతం , భిక్ఖవే, అనవకాసో యం దిట్ఠిసమ్పన్నో పుగ్గలో అరహన్తం జీవితా వోరోపేయ్య. నేతం ఠానం విజ్జతి. ఠానఞ్చ ఖో ఏతం, భిక్ఖవే, విజ్జతి యం పుథుజ్జనో అరహన్తం జీవితా వోరోపేయ్య. ఠానమేతం విజ్జతీ"తి.

౨౭౪. "అట్ఠానమేతం, భిక్ఖవే, అనవకాసో యం దిట్ఠిసమ్పన్నో పుగ్గలో తథాగతస్స పదుట్ఠచిత్తో లోహితం ఉప్పాదేయ్య. నేతం ఠానం విజ్జతి. ఠానఞ్చ ఖో ఏతం, భిక్ఖవే, విజ్జతి యం పుథుజ్జనో తథాగతస్స పదుట్ఠచిత్తో లోహితం ఉప్పాదేయ్య. ఠానమేతం విజ్జతీ"తి.

౨౭౫. "అట్ఠానమేతం , భిక్ఖవే, అనవకాసో యం దిట్ఠిసమ్పన్నో పుగ్గలో సఙ్ఘం భిన్దేయ్య. నేతం ఠానం విజ్జతి. ఠానఞ్చ ఖో ఏతం, భిక్ఖవే, విజ్జతి యం పుథుజ్జనో సఙ్ఘం భిన్దేయ్య. ఠానమేతం విజ్జతీ"తి.

౨౭౬. "అట్ఠానమేతం, భిక్ఖవే, అనవకాసో యం దిట్ఠిసమ్పన్నో పుగ్గలో అఞ్ఞం సత్థారం ఉద్దిసేయ్య. నేతం ఠానం విజ్జతి. ఠానఞ్చ ఖో ఏతం, భిక్ఖవే, విజ్జతి యం పుథుజ్జనో అఞ్ఞం సత్థారం ఉద్దిసేయ్య. ఠానమేతం విజ్జతీ"తి.

౨౭౭. "అట్ఠానమేతం, భిక్ఖవే, అనవకాసో యం ఏకిస్సా లోకధాతుయా ద్వే అరహన్తో సమ్మాసమ్బుద్ధా అపుబ్బం అచరిమం ఉప్పజ్జేయ్యుం. నేతం ఠానం విజ్జతి. ఠానఞ్చ ఖో ఏతం, భిక్ఖవే, విజ్జతి యం ఏకిస్సా లోకధాతుయా ఏకోవ అరహం సమ్మాసమ్బుద్ధో ఉప్పజ్జేయ్య. ఠానమేతం విజ్జతీ"తి.

వగ్గో పఠమో.

౨. దుతియవగ్గో

౨౭౮. “అట్ఠానమేతం , భిక్ఖవే, అనవకాసో యం ఏకిస్సా లోకధాతుయా ద్వే రాజానో చక్కవత్తీ అపుబ్బం అచరిమం ఉప్పజ్జేయ్యుం. నేతం ఠానం విజ్జతి . ఠానఞ్చ ఖో ఏతం, భిక్ఖవే, విజ్జతి యం ఏకిస్సా లోకధాతుయా ఏకో రాజా చక్కవత్తీ ఉప్పజ్జేయ్య. ఠానమేతం విజ్జతీ”తి.

౨౭౯. “అట్ఠానమేతం, భిక్ఖవే, అనవకాసో యం ఇత్థీ అరహం అస్స సమ్మాసమ్బుద్ధో. నేతం ఠానం విజ్జతి. ఠానఞ్చ ఖో, ఏతం, భిక్ఖవే, విజ్జతి యం పురిసో అరహం అస్స సమ్మాసమ్బుద్ధో. ఠానమేతం విజ్జతీ”తి.

౨౮౦. “అట్ఠానమేతం , భిక్ఖవే, అనవకాసో యం ఇత్థీ రాజా అస్స చక్కవత్తీ. నేతం ఠానం విజ్జతి. ఠానఞ్చ ఖో ఏతం, భిక్ఖవే, విజ్జతి యం పురిసో రాజా అస్స చక్కవత్తీ. ఠానమేతం విజ్జతీ”తి.

౨౮౧-౨౮౩. “అట్ఠానమేతం, భిక్ఖవే, అనవకాసో యం ఇత్థీ సక్కత్తం కారేయ్య…పే.… మారత్తం కారేయ్య…పే.… బ్రహ్మత్తం కారేయ్య. నేతం ఠానం విజ్జతి. ఠానఞ్చ ఖో ఏతం, భిక్ఖవే, విజ్జతి యం పురిసో సక్కత్తం కారేయ్య…పే.… మారత్తం కారేయ్య…పే.… బ్రహ్మత్తం కారేయ్య. ఠానమేతం విజ్జతీ”తి.

౨౮౪. “అట్ఠానమేతం, భిక్ఖవే, అనవకాసో యం కాయదుచ్చరితస్స ఇట్ఠో కన్తో మనాపో విపాకో నిబ్బత్తేయ్య. నేతం ఠానం విజ్జతి. ఠానఞ్చ ఖో ఏతం, భిక్ఖవే, విజ్జతి యం కాయదుచ్చరితస్స అనిట్ఠో అకన్తో అమనాపో విపాకో నిబ్బత్తేయ్య. ఠానమేతం విజ్జతీ”తి.

౨౮౫-౨౮౬. “అట్ఠానమేతం, భిక్ఖవే, అనవకాసో యం వచీదుచ్చరితస్స…పే.… యం మనోదుచ్చరితస్స ఇట్ఠో కన్తో మనాపో విపాకో నిబ్బత్తేయ్య. నేతం ఠానం విజ్జతి. ఠానఞ్చ ఖో ఏతం, భిక్ఖవే, విజ్జతి యం మనోదుచ్చరితస్స అనిట్ఠో అకన్తో అమనాపో విపాకో నిబ్బత్తేయ్య. ఠానమేతం విజ్జతీ”తి.

వగ్గో దుతియో.

౩. తతియవగ్గో

౨౮౭. “అట్ఠానమేతం , భిక్ఖవే, అనవకాసో యం కాయసుచరితస్స అనిట్ఠో అకన్తో అమనాపో విపాకో నిబ్బత్తేయ్య. నేతం ఠానం విజ్జతి. ఠానఞ్చ ఖో ఏతం, భిక్ఖవే, విజ్జతి యం కాయసుచరితస్స ఇట్ఠో కన్తో మనాపో విపాకో నిబ్బత్తేయ్య. ఠానమేతం విజ్జతీ”తి.

౨౮౮-౨౮౯. “అట్ఠానమేతం , భిక్ఖవే, అనవకాసో యం వచీసుచరితస్స…పే.… మనోసుచరితస్స అనిట్ఠో అకన్తో అమనాపో విపాకో నిబ్బత్తేయ్య. నేతం ఠానం విజ్జతి. ఠానఞ్చ ఖో ఏతం, భిక్ఖవే, విజ్జతి యం మనోసుచరితస్స ఇట్ఠో కన్తో మనాపో విపాకో నిబ్బత్తేయ్య. ఠానమేతం విజ్జతీ”తి.

౨౯౦. “అట్ఠానమేతం, భిక్ఖవే, అనవకాసో యం కాయదుచ్చరితసమఙ్గీ తన్నిదానా తప్పచ్చయా కాయస్స భేదా పరం మరణా సుగతిం సగ్గం లోకం ఉపపజ్జేయ్య. నేతం ఠానం విజ్జతి. ఠానఞ్చ ఖో ఏతం, భిక్ఖవే, విజ్జతి యం కాయదుచ్చరితసమఙ్గీ తన్నిదానా తప్పచ్చయా కాయస్స భేదా పరం మరణా అపాయం దుగ్గతిం వినిపాతం నిరయం ఉపపజ్జేయ్య. ఠానమేతం విజ్జతీ”తి.

౨౯౧-౨౯౨. “అట్ఠానమేతం, భిక్ఖవే, అనవకాసో యం వచీదుచ్చరితసమఙ్గీ...పే.... యం మనోదుచ్చరితసమఙ్గీ తన్నిదానా తప్పచ్చయా కాయస్స భేదా పరం మరణా సుగతిం సగ్గం లోకం ఉపపజ్జేయ్య. నేతం ఠానం విజ్జతి. ఠానఞ్చ ఖో ఏతం, భిక్ఖవే, విజ్జతి యం మనోదుచ్చరితసమఙ్గీ తన్నిదానా తప్పచ్చయా కాయస్స భేదా పరం మరణా అపాయం దుగ్గతిం వినిపాతం నిరయం ఉపపజ్జేయ్య. ఠానమేతం విజ్జతీ”తి .

౨౯౩. “అట్ఠానమేతం, భిక్ఖవే, అనవకాసో యం కాయసుచరితసమఙ్గీ తన్నిదానా తప్పచ్చయా కాయస్స భేదా పరం మరణా అపాయం దుగ్గతిం వినిపాతం నిరయం ఉపపజ్జేయ్య. నేతం ఠానం విజ్జతి. ఠానఞ్చ ఖో ఏతం, భిక్ఖవే, విజ్జతి యం కాయసుచరితసమఙ్గీ తన్నిదానా తప్పచ్చయా కాయస్స భేదా పరం మరణా సుగతిం సగ్గం లోకం ఉపపజ్జేయ్య. ఠానమేతం విజ్జతీ”తి.

౨౯౪-౨౯౫. “అట్ఠానమేతం, భిక్ఖవే, అనవకాసో యం వచీసుచరితసమఙ్గీ...పే.... యం మనోసుచరితసమఙ్గీ తన్నిదానా తప్పచ్చయా కాయస్స భేదా పరం మరణా అపాయం దుగ్గతిం వినిపాతం నిరయం ఉపపజ్జేయ్య. నేతం ఠానం విజ్జతి. ఠానఞ్చ ఖో ఏతం, భిక్ఖవే, విజ్జతి యం మనోసుచరితసమఙ్గీ తన్నిదానా తప్పచ్చయా కాయస్స భేదా పరం మరణా సుగతిం సగ్గం లోకం ఉపపజ్జేయ్య. ఠానమేతం విజ్జతీ”తి.

వగ్గో తతియో.

అట్ఠానపాళి పన్నరసమో.

౧౬. ఏకధమ్మపాళి

౧. పఠమవగ్గో

౨౯౬. "ఏకధమ్మో , భిక్ఖవే, భావితో బహులీకతో ఏకన్తనిబ్బిదాయ విరాగాయ నిరోధాయ ఉపసమాయ అభిఞ్ఞాయ సమ్బోధాయ నిబ్బానాయ సంవత్తతి. కతమో ఏకధమ్మో? బుద్ధానుస్సతి. అయం ఖో, భిక్ఖవే, ఏకధమ్మో భావితో బహులీకతో ఏకన్తనిబ్బిదాయ విరాగాయ నిరోధాయ ఉపసమాయ అభిఞ్ఞాయ సమ్బోధాయ నిబ్బానాయ సంవత్తతీ"తి.

౨౯౭. "ఏకధమ్మో, భిక్ఖవే, భావితో బహులీకతో ఏకన్తనిబ్బిదాయ విరాగాయ నిరోధాయ ఉపసమాయ అభిఞ్ఞాయ సమ్బోధాయ నిబ్బానాయ సంవత్తతి. కతమో ఏకధమ్మో? ధమ్మానుస్సతి...పే.... సఙ్ఘానుస్సతి... సీలానుస్సతి... చాగానుస్సతి... దేవతానుస్సతి... ఆనాపానస్సతి... మరణస్సతి... కాయగతాసతి... ఉపసమానుస్సతి. అయం ఖో, భిక్ఖవే, ఏకధమ్మో భావితో బహులీకతో ఏకన్తనిబ్బిదాయ విరాగాయ నిరోధాయ ఉపసమాయ అభిఞ్ఞాయ సమ్బోధాయ నిబ్బానాయ సంవత్తతీ"తి.

వగ్గో పఠమో.

౨. దుతియవగ్గో

౨౯౮. "నాహం, భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకధమ్మమ్పి సమనుపస్సామి యేన అనుప్పన్నా వా అకుసలా ధమ్మా ఉప్పజ్జన్తి ఉప్పన్నా వా అకుసలా ధమ్మా భియ్యోభావాయ వేపుల్లాయ సంవత్తన్తి యథయిదం, భిక్ఖవే, మిచ్ఛాదిట్ఠి. మిచ్ఛాదిట్ఠికస్స, భిక్ఖవే, అనుప్పన్నా చేవ అకుసలా ధమ్మా ఉప్పజ్జన్తి ఉప్పన్నా చ అకుసలా ధమ్మా భియ్యోభావాయ వేపుల్లాయ సంవత్తన్తీ"తి.

౨౯౯. "నాహం, భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకధమ్మమ్పి సమనుపస్సామి యేన అనుప్పన్నా వా కుసలా ధమ్మా ఉప్పజ్జన్తి ఉప్పన్నా వా కుసలా ధమ్మా భియ్యోభావాయ వేపుల్లాయ సంవత్తన్తి యథయిదం , భిక్ఖవే, సమ్మాదిట్ఠి. సమ్మాదిట్ఠికస్స , భిక్ఖవే, అనుప్పన్నా చేవ కుసలా ధమ్మా ఉప్పజ్జన్తి ఉప్పన్నా చ కుసలా ధమ్మా భియ్యోభావాయ వేపుల్లాయ సంవత్తన్తీ"తి.

౩౦౦. "నాహం , భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకధమ్మమ్పి సమనుపస్సామి యేన అనుప్పన్నా వా కుసలా ధమ్మా నుప్పజ్జన్తి ఉప్పన్నా వా కుసలా ధమ్మా పరిహాయన్తి యథయిదం , భిక్ఖవే, మిచ్ఛాదిట్ఠి. మిచ్ఛాదిట్ఠికస్స, భిక్ఖవే, అనుప్పన్నా చేవ కుసలా ధమ్మా నుప్పజ్జన్తి ఉప్పన్నా చ కుసలా ధమ్మా పరిహాయన్తీ"తి.

౩౦౧. "నాహం, భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకధమ్మమ్పి సమనుపస్సామి యేన అనుప్పన్నా వా అకుసలా ధమ్మా నుప్పజ్జన్తి ఉప్పన్నా వా అకుసలా ధమ్మా పరిహాయన్తి యథయిదం, భిక్ఖవే, సమ్మాదిట్ఠి. సమ్మాదిట్ఠికస్స, భిక్ఖవే, అనుప్పన్నా చేవ అకుసలా ధమ్మా నుప్పజ్జన్తి ఉప్పన్నా చ అకుసలా ధమ్మా పరిహాయన్తీ"తి.

౩౦౨. "నాహం, భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకధమ్మమ్పి సమనుపస్సామి యేన అనుప్పన్నా వా మిచ్ఛాదిట్ఠి ఉప్పజ్జతి ఉప్పన్నా వా మిచ్ఛాదిట్ఠి పవడ్ఢతి యథయిదం, భిక్ఖవే, అయోనిసోమనసికారో. అయోనిసో, భిక్ఖవే, మనసి కరోతో అనుప్పన్నా చేవ మిచ్ఛాదిట్ఠి ఉప్పజ్జతి ఉప్పన్నా చ మిచ్ఛాదిట్ఠి పవడ్ఢతీ"తి.

౩౦౩. "నాహం, భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకధమ్మమ్పి సమనుపస్సామి యేన అనుప్పన్నా వా సమ్మాదిట్ఠి ఉప్పజ్జతి ఉప్పన్నా వా సమ్మాదిట్ఠి పవడ్ఢతి యథయిదం, భిక్ఖవే, యోనిసోమనసికారో. యోనిసో, భిక్ఖవే, మనసి కరోతో అనుప్పన్నా చేవ సమ్మాదిట్ఠి ఉప్పజ్జతి ఉప్పన్నా చ సమ్మాదిట్ఠి పవడ్ఢతీ"తి.

౩౦౪. "నాహం , భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకధమ్మమ్పి సమనుపస్సామి యేన [యేనేవం (సీ॰ స్యా॰ కం॰ పీ॰)] సత్తా కాయస్స భేదా పరం మరణా అపాయం దుగ్గతిం వినిపాతం నిరయం ఉపపజ్జన్తి యథయిదం, భిక్ఖవే, మిచ్ఛాదిట్ఠి. మిచ్ఛాదిట్ఠియా, భిక్ఖవే, సమన్నాగతా సత్తా కాయస్స భేదా పరం మరణా అపాయం దుగ్గతిం వినిపాతం నిరయం ఉపపజ్జన్తీ"తి.

౩౦౫. "నాహం , భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకధమ్మమ్పి సమనుపస్సామి యేన సత్తా కాయస్స భేదా పరం మరణా సుగతిం సగ్గం లోకం ఉపపజ్జన్తి యథయిదం, భిక్ఖవే, సమ్మాదిట్ఠి. సమ్మాదిట్ఠియా, భిక్ఖవే, సమన్నాగతా సత్తా కాయస్స భేదా పరం మరణా సుగతిం సగ్గం లోకం ఉపపజ్జన్తీ"తి.

౩౦౬. "మిచ్ఛాదిట్ఠికస్స, భిక్ఖవే, పురిసపుగ్గలస్స యఞ్చేవ కాయకమ్మం యథాదిట్ఠి సమత్తం సమాదిన్నం యఞ్చ వచీకమ్మం...పే॰... యఞ్చ మనోకమ్మం యథాదిట్ఠి సమత్తం సమాదిన్నం యా చ చేతనా యా చ పత్థనా యో చ పణిధి యే చ సఙ్ఖారా సబ్బే తే ధమ్మా అనిట్ఠాయ అకన్తాయ అమనాపాయ అహితాయ దుక్ఖాయ సంవత్తన్తి. తం కిస్స హేతు? దిట్ఠి హిస్స [దిట్ఠి హి (సీ॰ స్యా॰ కం॰ పీ॰)], భిక్ఖవే, పాపికా. సేయ్యథాపి, భిక్ఖవే , నిమ్బబీజం వా కోసాతకిబీజం వా తిత్తకలాబుబీజం వా అల్లాయ పథవియా [పఠవియా (సీ॰ స్యా॰ కం॰ పీ॰)] నిక్ఖిత్తం యఞ్చేవ పథవిరసం ఉపాదియతి యఞ్చ ఆపోరసం ఉపాదియతి సబ్బం తం తిత్తకత్తాయ కటుకత్తాయ అసాతత్తాయ సంవత్తతి. తం కిస్స హేతు? బీజం హిస్స [వీజం (సీ॰ స్యా॰ కం॰ పీ॰)], భిక్ఖవే, పాపకం. ఏవమేవం ఖో, భిక్ఖవే, మిచ్ఛాదిట్ఠికస్స పురిసపుగ్గలస్స యఞ్చేవ కాయకమ్మం యథాదిట్ఠి సమత్తం సమాదిన్నం యఞ్చ వచీకమ్మం...పే॰... యఞ్చ మనోకమ్మం యథాదిట్ఠి సమత్తం సమాదిన్నం యా చ చేతనా యా చ పత్థనా యో చ పణిధి యే చ సఙ్ఖారా సబ్బే తే ధమ్మా అనిట్ఠాయ అకన్తాయ అమనాపాయ అహితాయ దుక్ఖాయ సంవత్తన్తి. తం కిస్స హేతు? దిట్ఠి హిస్స, భిక్ఖవే, పాపికా"తి.

౩౦౭. "సమ్మాదిట్ఠికస్స, భిక్ఖవే, పురిసపుగ్గలస్స యఞ్చేవ కాయకమ్మం యథాదిట్ఠి సమత్తం సమాదిన్నం యఞ్చ వచీకమ్మం...పే॰... యఞ్చ మనోకమ్మం యథాదిట్ఠి సమత్తం సమాదిన్నం యా చ చేతనా యా చ పత్థనా యో చ పణిధి యే చ సఙ్ఖారా సబ్బే తే ధమ్మా ఇట్ఠాయ కన్తాయ మనాపాయ హితాయ సుఖాయ సంవత్తన్తి. తం కిస్స హేతు? దిట్ఠి హిస్స, భిక్ఖవే, భద్దికా. సేయ్యథాపి, భిక్ఖవే, ఉచ్ఛుబీజం వా సాలిబీజం వా ముద్దికాబీజం వా అల్లాయ పథవియా నిక్ఖిత్తం యఞ్చేవ పథవిరసం ఉపాదియతి యఞ్చ ఆపోరసం ఉపాదియతి సబ్బం తం మధురత్తాయ సాతత్తాయ అసేచనకత్తాయ సంవత్తతి. తం కిస్స హేతు? బీజం హిస్స, భిక్ఖవే, భద్దకం. ఏవమేవం ఖో, భిక్ఖవే, సమ్మాదిట్ఠికస్స పురిసపుగ్గలస్స యఞ్చేవ కాయకమ్మం యథాదిట్ఠి సమత్తం సమాదిన్నం యఞ్చ వచీకమ్మం...పే॰... యఞ్చ మనోకమ్మం యథాదిట్ఠి సమత్తం

సమాదిన్నం యా చ చేతనా యా చ పత్థనా యో చ పణిధి యే చ సఙ్ఖారా సబ్బే తే ధమ్మా ఇట్ఠాయ కన్తాయ మనాపాయ హితాయ సుఖాయ సంవత్తన్తి. తం కిస్స హేతు? దిట్ఠి హిస్స, భిక్ఖవే, భద్దికా”తి.

వగ్గో దుతియో.

౩. తతియవగ్గో

౩౦౮. “ఏకపుగ్గలో , భిక్ఖవే, లోకే ఉప్పజ్జమానో ఉప్పజ్జతి బహుజనఅహితాయ బహుజనఅసుఖాయ, బహునో జనస్స అనత్థాయ అహితాయ దుక్ఖాయ దేవమనుస్సానం. కతమో ఏకపుగ్గలో? మిచ్ఛాదిట్ఠికో హోతి విపరీతదస్సనో. సో బహుజనం సద్ధమ్మా వుట్ఠాపేత్వా అసద్ధమ్మే పతిట్ఠాపేతి. అయం ఖో, భిక్ఖవే, ఏకపుగ్గలో లోకే ఉప్పజ్జమానో ఉప్పజ్జతి బహుజనఅహితాయ బహుజనఅసుఖాయ, బహునో జనస్స అనత్థాయ అహితాయ దుక్ఖాయ దేవమనుస్సాన”న్తి.

౩౦౯. “ఏకపుగ్గలో, భిక్ఖవే, లోకే ఉప్పజ్జమానో ఉప్పజ్జతి బహుజనహితాయ బహుజనసుఖాయ, బహునో జనస్స అత్థాయ హితాయ సుఖాయ దేవమనుస్సానం. కతమో ఏకపుగ్గలో? సమ్మాదిట్ఠికో హోతి అవిపరీతదస్సనో. సో బహుజనం అసద్ధమ్మా వుట్ఠాపేత్వా సద్ధమ్మే పతిట్ఠాపేతి. అయం ఖో, భిక్ఖవే, ఏకపుగ్గలో లోకే ఉపపజ్జమానో ఉప్పజ్జతి బహుజనహితాయ బహుజనసుఖాయ, బహునో జనస్స అత్థాయ హితాయ సుఖాయ దేవమనుస్సాన”న్తి.

౩౧౦. “నాహం, భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకధమ్మమ్పి సమనుపస్సామి యం ఏవం మహాసావజ్జం యథయిదం, భిక్ఖవే, మిచ్ఛాదిట్ఠి. మిచ్ఛాదిట్ఠిపరమాని, భిక్ఖవే, మహాసావజ్జానీ”తి [వజ్జానీతి (సీ. స్యా. కం.)].

౩౧౧. “నాహం, భిక్ఖవే, అఞ్ఞం ఏకపుగ్గలమ్పి సమనుపస్సామి యో ఏవం బహుజనఅహితాయ పటిపన్నో బహుజనఅసుఖాయ, బహునో జనస్స అనత్థాయ అహితాయ దుక్ఖాయ దేవమనుస్సానం యథయిదం, భిక్ఖవే, మక్ఖలి మోఘపురిసో. సేయ్యథాపి, భిక్ఖవే, నదీముఖే ఖిప్పం [ఖిపం (సీ. స్యా. కం. పీ.)] ఉడ్డేయ్య [ఓడ్డేయ్య (సీ.), ఉజ్ఝేయ్య (క.)] బహూనం మచ్ఛానం అహితాయ దుక్ఖాయ అనయాయ బ్యసనాయ; ఏవమేవం ఖో, భిక్ఖవే , మక్ఖలి మోఘపురిసో మనుస్సఖిప్పం మఞ్ఞే లోకే ఉప్పన్నో బహూనం సత్తానం అహితాయ దుక్ఖాయ అనయాయ బ్యసనాయా”తి.

౩౧౨. “దురక్ఖాతే , భిక్ఖవే, ధమ్మవినయే యో చ సమాదపేతి [సమాదాపేతి (?)] యఞ్చ సమాదపేతి యో చ సమాదపితో తథత్తాయ పటిపజ్జతి సబ్బే తే బహుం అపుఞ్ఞం పసవన్తి. తం కిస్స హేతు? దురక్ఖాతత్తా, భిక్ఖవే, ధమ్మస్సా”తి.

౩౧౩. “స్వాక్ఖాతే , భిక్ఖవే, ధమ్మవినయే యో చ సమాదపేతి యఞ్చ సమాదపేతి యో చ సమాదపితో తథత్తాయ పటిపజ్జతి సబ్బే తే బహుం పుఞ్ఞం పసవన్తి. తం కిస్స హేతు? స్వాక్ఖాతత్తా, భిక్ఖవే, ధమ్మస్సా”తి.

౩౧౪. “దురక్ఖాతే, భిక్ఖవే, ధమ్మవినయే దాయకేన మత్తా జానితబ్బా, నో పటిగ్గాహకేన. తం కిస్స హేతు? దురక్ఖాతత్తా, భిక్ఖవే, ధమ్మస్సా”తి.

౩౧౫. “స్వాక్ఖాతే, భిక్ఖవే, ధమ్మవినయే పటిగ్గాహకేన మత్తా జానితబ్బా, నో దాయకేన. తం కిస్స హేతు? స్వాక్ఖాతత్తా, భిక్ఖవే, ధమ్మస్సా”తి.

౩౧౬. “దురక్ఖాతే, భిక్ఖవే, ధమ్మవినయే యో ఆరద్ధవీరియో సో దుక్ఖం విహరతి. తం కిస్స హేతు? దురక్ఖాతత్తా, భిక్ఖవే, ధమ్మస్సా”తి.

౩౧౭. “స్వాక్ఖాతే, భిక్ఖవే, ధమ్మవినయే యో కుసీతో సో దుక్ఖం విహరతి. తం కిస్స హేతు? స్వాక్ఖాతత్తా, భిక్ఖవే, ధమ్మస్సా”తి.

౩౧౮. “దురక్ఖాతే, భిక్ఖవే, ధమ్మవినయే యో కుసీతో సో సుఖం విహరతి . తం కిస్స హేతు? దురక్ఖాతత్తా, భిక్ఖవే, ధమ్మస్సా”తి.

౩౧౯. “స్వాక్ఖాతే, భిక్ఖవే, ధమ్మవినయే యో ఆరద్ధవీరియో సో సుఖం విహరతి. తం కిస్స హేతు? స్వాక్ఖాతత్తా, భిక్ఖవే, ధమ్మస్సా”తి.

౩౨౦. “సేయ్యథాపి , భిక్ఖవే, అప్పమత్తకోపి గూథో దుగ్గన్ధో హోతి; ఏవమేవం ఖో అహం, భిక్ఖవే, అప్పమత్తకమ్పి భవం న వణ్ణేమి, అన్తమసో అచ్ఛరాసఙ్ఘాతమత్తమ్పి”.

౩౨౧. “సేయ్యథాపి, భిక్ఖవే, అప్పమత్తకమ్పి ముత్తం దుగ్గన్ధం హోతి... అప్పమత్తకోపి ఖేళో దుగ్గన్ధో హోతి... అప్పమత్తకోపి పుబ్బో దుగ్గన్ధో హోతి... అప్పమత్తకమ్పి లోహితం దుగ్గన్ధం హోతి; ఏవమేవం ఖో అహం, భిక్ఖవే, అప్పమత్తకమ్పి భవం న వణ్ణేమి, అన్తమసో అచ్ఛరాసఙ్ఘాతమత్తమ్పి”.

వగ్గో తతియో.

౪. చతుత్థవగ్గో

౩౨౨. “సేయ్యథాపి , భిక్ఖవే, అప్పమత్తకం ఇమస్మిం జమ్బుదీపే ఆరామరామణేయ్యకం వనరామణేయ్యకం భూమిరామణేయ్యకం పోక్ఖరణిరామణేయ్యకం; అథ ఖో ఏతదేవ బహుతరం యదిదం ఉక్కూలవికూలం నదీవిదుగ్గం ఖాణుకణ్టకట్ఠానం [ఖాణుకణ్డకధానం (సీ. పీ.)] పబ్బతవిసమం; ఏవమేవం ఖో, భిక్ఖవే, అప్పకా తే సత్తా యే థలజా, అథ ఖో ఏతేవ సత్తా బహుతరా యే ఓదకా”.

౩౨౩. ... ఏవమేవం ఖో, భిక్ఖవే, అప్పకా తే సత్తా యే మనుస్సేసు పచ్చాజాయన్తి; అథ ఖో ఏతేవ సత్తా బహుతరా యే అఞ్ఞత్ర మనుస్సేహి పచ్చాజాయన్తి.

... ఏవమేవం ఖో, భిక్ఖవే, అప్పకా తే సత్తా యే మజ్ఝిమేసు జనపదేసు పచ్చాజాయన్తి; అథ ఖో ఏతేవ సత్తా బహుతరా యే పచ్చన్తిమేసు జనపదేసు పచ్చాజాయన్తి అవిఞ్ఞాతారేసు మిలక్ఖేసు [మిలక్ఖూసు (క.)].

౩౨౪. ... ఏవమేవం ఖో, భిక్ఖవే, అప్పకా తే సత్తా యే పఞ్ఞవన్తో అజళా అనేళమూగా పటిబలా సుభాసితదుబ్భాసితస్స అత్థమఞ్ఞాతుం; అథ ఖో ఏతేవ సత్తా బహుతరా యే దుప్పఞ్ఞా జళా ఏళమూగా న పటిబలా సుభాసితదుబ్భాసితస్స అత్థమఞ్ఞాతుం.

౩౨౫. … ఏవమేవం ఖో, భిక్ఖవే, అప్పకా తే సత్తా యే అరియేన పఞ్ఞాచక్ఖునా సమన్నాగతా; అథ ఖో ఏతేవ సత్తా బహుతరా యే అవిజ్జాగతా సమ్మూళ్హా.

౩౨౬. … ఏవమేవం ఖో, భిక్ఖవే, అప్పకా తే సత్తా యే లభన్తి తథాగతం దస్సనాయ; అథ ఖో ఏతేవ సత్తా బహుతరా యే న లభన్తి తథాగతం దస్సనాయ.

౩౨౭. … ఏవమేవం ఖో, భిక్ఖవే, అప్పకా తే సత్తా యే లభన్తి తథాగతప్పవేదితం ధమ్మవినయం సవనాయ; అథ ఖో ఏతేవ సత్తా బహుతరా యే న లభన్తి తథాగతప్పవేదితం ధమ్మవినయం సవనాయ.

౩౨౮. … ఏవమేవం ఖో, భిక్ఖవే, అప్పకా తే సత్తా యే సుత్వా ధమ్మం ధారేన్తి; అథ ఖో ఏతేవ సత్తా బహుతరా యే సుత్వా ధమ్మం న ధారేన్తి.

౩౨౯. … ఏవమేవం ఖో, భిక్ఖవే, అప్పకా తే సత్తా యే ధాతానం [ధతానం (సీ. స్యా. కం. పీ.)] ధమ్మానం అత్థం ఉపపరిక్ఖన్తి; అథ ఖో ఏతేవ సత్తా బహుతరా యే ధాతానం ధమ్మానం అత్థం న ఉపపరిక్ఖన్తి.

౩౩౦. … ఏవమేవం ఖో, భిక్ఖవే, అప్పకా తే సత్తా యే అత్థమఞ్ఞాయ ధమ్మమఞ్ఞాయ ధమ్మానుధమ్మం పటిపజ్జన్తి; అథ ఖో ఏతేవ సత్తా బహుతరా యే అత్థమఞ్ఞాయ ధమ్మమఞ్ఞాయ ధమ్మానుధమ్మం న పటిపజ్జన్తి.

౩౩౧. … ఏవమేవం ఖో, భిక్ఖవే, అప్పకా తే సత్తా యే సంవేజనియేసు ఠానేసు సంవిజ్జన్తి; అథ ఖో ఏతేవ సత్తా బహుతరా యే సంవేజనియేసు ఠానేసు న సంవిజ్జన్తి.

౩౩౨. … ఏవమేవం ఖో, భిక్ఖవే, అప్పకా తే సత్తా యే సంవిగ్గా యోనిసో పదహన్తి; అథ ఖో ఏతేవ సత్తా బహుతరా యే సంవిగ్గా యోనిసో న పదహన్తి.

౩౩౩. … ఏవమేవం ఖో, భిక్ఖవే, అప్పకా తే సత్తా యే వవస్సగ్గారమ్మణం కరిత్వా లభన్తి సమాధిం [చిత్తస్స సమాధిం (సీ.)] లభన్తి చిత్తస్సేకగ్గతం [చిత్తస్సేకగ్గం (సీ.)]; అథ ఖో ఏతేవ సత్తా బహుతరా యే వవస్సగ్గారమ్మణం కరిత్వా న లభన్తి సమాధిం న లభన్తి చిత్తస్సేకగ్గతం.

౩౩౪. … ఏవమేవం ఖో, భిక్ఖవే, అప్పకా తే సత్తా యే అన్నగ్గరసగ్గానం లాభినో; అథ ఖో ఏతేవ సత్తా బహుతరా యే అన్నగ్గరసగ్గానం న లాభినో, ఉఞ్ఛేన కపాలాభతేన యాపేన్తి.

౩౩౫. … ఏవమేవం ఖో, భిక్ఖవే, అప్పకా తే సత్తా యే అత్థరసస్స ధమ్మరసస్స విముత్తిరసస్స లాభినో; అథ ఖో ఏతేవ సత్తా బహుతరా యే అత్థరసస్స ధమ్మరసస్స విముత్తిరసస్స న లాభినో. తస్మాతిహ, భిక్ఖవే , ఏవం సిక్ఖితబ్బం – అత్థరసస్స ధమ్మరసస్స విముత్తిరసస్స లాభినో భవిస్సామాతి. ఏవఞ్హి వో, భిక్ఖవే, సిక్ఖితబ్బన్తి.

౩౩౬-౩౩౮. ‘‘సేయ్యథాపి , భిక్ఖవే, అప్పమత్తకం ఇమస్మిం జమ్బుదీపే ఆరామరామణేయ్యకం వనరామణేయ్యకం భూమిరామణేయ్యకం పోక్ఖరణిరామణేయ్యకం; అథ ఖో ఏతదేవ బహుతరం యదిదం ఉక్కూలవికూలం నదీవిదుగ్గం

ఖాణుకణ్టకట్ఠానం పబ్బతవిసమం. ఏవమేవం ఖో, భిక్ఖవే, అప్పకా తే సత్తా యే మనుస్సా చుతా మనుస్సేసు పచ్చాజాయన్తి, అథ ఖో ఏతేవ సత్తా బహుతరా యే మనుస్సా చుతా నిరయే పచ్చాజాయన్తి...పే.... తిరచ్ఛానయోనియా పచ్చాజాయన్తి...పే.... పేత్తివిసయే పచ్చాజాయన్తి".

౩౩౯-౩౪౧. ... ఏవమేవం ఖో, భిక్ఖవే, అప్పకా తే సత్తా యే మనుస్సా చుతా దేవేసు పచ్చాజాయన్తి; అథ ఖో ఏతేవ సత్తా బహుతరా యే మనుస్సా చుతా నిరయే పచ్చాజాయన్తి... తిరచ్ఛానయోనియా పచ్చాజాయన్తి... పేత్తివిసయే పచ్చాజాయన్తి.

౩౪౨-౩౪౪. ... ఏవమేవం ఖో, భిక్ఖవే, అప్పకా తే సత్తా యే దేవా చుతా దేవేసు పచ్చాజాయన్తి; అథ ఖో ఏతేవ సత్తా బహుతరా యే దేవా చుతా నిరయే పచ్చాజాయన్తి... తిరచ్ఛానయోనియా పచ్చాజాయన్తి... పేత్తివిసయే పచ్చాజాయన్తి.

౩౪౫-౩౪౭. ... ఏవమేవం ఖో, భిక్ఖవే, అప్పకా తే సత్తా యే దేవా చుతా మనుస్సేసు పచ్చాజాయన్తి; అథ ఖో ఏతేవ సత్తా బహుతరా యే దేవా చుతా నిరయే పచ్చాజాయన్తి... తిరచ్ఛానయోనియా పచ్చాజాయన్తి... పేత్తివిసయే పచ్చాజాయన్తి.

౩౪౮-౩౫౦. ... ఏవమేవం ఖో, భిక్ఖవే, అప్పకా తే సత్తా యే నిరయా చుతా మనుస్సేసు పచ్చాజాయన్తి; అథ ఖో ఏతేవ సత్తా బహుతరా యే నిరయా చుతా నిరయే పచ్చాజాయన్తి... తిరచ్ఛానయోనియా పచ్చాజాయన్తి... పేత్తివిసయే పచ్చాజాయన్తి.

౩౫౧-౩౫౩. ... ఏవమేవం ఖో, భిక్ఖవే, అప్పకా తే సత్తా యే నిరయా చుతా దేవేసు పచ్చాజాయన్తి; అథ ఖో ఏతేవ సత్తా బహుతరా యే నిరయా చుతా నిరయే పచ్చాజాయన్తి... తిరచ్ఛానయోనియా పచ్చాజాయన్తి... పేత్తివిసయే పచ్చాజాయన్తి.

౩౫౪-౩౫౬. ... ఏవమేవం ఖో, భిక్ఖవే, అప్పకా తే సత్తా యే తిరచ్ఛానయోనియా చుతా మనుస్సేసు పచ్చాజాయన్తి; అథ ఖో ఏతేవ సత్తా బహుతరా యే తిరచ్ఛానయోనియా చుతా నిరయే పచ్చాజాయన్తి... తిరచ్ఛానయోనియా పచ్చాజాయన్తి... పేత్తివిసయే పచ్చాజాయన్తి.

౩౫౭-౩౫౯. ... ఏవమేవం ఖో, భిక్ఖవే, అప్పకా తే సత్తా యే తిరచ్ఛానయోనియా చుతా దేవేసు పచ్చాజాయన్తి; అథ ఖో ఏతేవ సత్తా బహుతరా యే తిరచ్ఛానయోనియా చుతా నిరయే పచ్చాజాయన్తి... తిరచ్ఛానయోనియా పచ్చాజాయన్తి... పేత్తివిసయే పచ్చాజాయన్తి.

౩౬౦-౩౬౨. ... ఏవమేవం ఖో, భిక్ఖవే, అప్పకా తే సత్తా యే పేత్తివిసయా చుతా మనుస్సేసు పచ్చాజాయన్తి; అథ ఖో ఏతేవ సత్తా బహుతరా యే పేత్తివిసయా చుతా నిరయే పచ్చాజాయన్తి... తిరచ్ఛానయోనియా పచ్చాజాయన్తి... పేత్తివిసయే పచ్చాజాయన్తి.

౩౬౩-౩౬౭. ... ఏవమేవం ఖో, భిక్ఖవే, అప్పకా తే సత్తా యే పేత్తివిసయా చుతా దేవేసు పచ్చాజాయన్తి ; అథ ఖో ఏతేవ సత్తా బహుతరా యే పేత్తివిసయా చుతా నిరయే పచ్చాజాయన్తి... తిరచ్ఛానయోనియా పచ్చాజాయన్తి... పేత్తివిసయే పచ్చాజాయన్తి.

వగ్గో చతుత్థో.

జమ్బుదీపపేయ్యాలో నిట్ఠితో.

ఏకధమ్మపాళి సోళసమో.

౧౭. పసాదకరధమ్మవగ్గో

౩౬౬-౩౮౧. “అద్ధమిదం , భిక్ఖవే, లాభానం యదిదం ఆరఞ్ఞికత్తం [అరఞ్ఞకత్తం (సబ్బత్థ)] ...పే॰... పిణ్డపాతికత్తం... పంసుకూలికత్తం... తేచీవరికత్తం... ధమ్మకథికత్తం... వినయధరత్తం [వినయధరకత్తం (స్యా॰ కం॰ పీ॰ క॰)] ... బాహుసచ్చం... థావరేయ్యం... ఆకప్పసమ్పదా... పరివారసమ్పదా... మహాపరివారతా... కోలపుత్తి... వణ్ణపోక్ఖరతా... కల్యాణవాక్కరణతా... అప్పిచ్ఛతా... అప్పాబాధతా”తి.

సోళస పసాదకరధమ్మా నిట్ఠితా.

పసాదకరధమ్మవగ్గో సత్తరసమో.

౧౮. అపరఅచ్ఛరాసఙ్ఘాతవగ్గో

౩౮౨. “అచ్ఛరాసఙ్ఘాతమత్తమ్పి చే, భిక్ఖవే, భిక్ఖు పఠమం ఝానం భావేతి, అయం వుచ్చతి, భిక్ఖవే – ‘భిక్ఖు అరిత్తజ్ఝానో విహరతి, సత్థుసాసనకరో ఓవాదపతికరో, అమోఘం రట్ఠపిణ్డం భుఞ్జతి’. కో పన వాదో యే నం బహులీకరోన్తీ”తి!

౩౮౩-౩౮౯. “అచ్ఛరాసఙ్ఘాతమత్తమ్పి చే, భిక్ఖవే, భిక్ఖు దుతియం ఝానం భావేతి...పే.... తతియం ఝానం భావేతి... పే.... చతుత్థం ఝానం భావేతి...పే.... మేత్తం చేతోవిముత్తిం భావేతి...పే.... కరుణం చేతోవిముత్తిం భావేతి...పే.... ముదితం చేతోవిముత్తిం భావేతి...పే.... ఉపేక్ఖం చేతోవిముత్తిం భావేతి...పే.....

౩౯౦-౩౯౩. కాయే కాయానుపస్సీ విహరతి ఆతాపీ సమ్పజానో సతిమా వినేయ్య లోకే అభిజ్ఝాదోమనస్సం; వేదనాసు వేదనానుపస్సీ విహరతి...పే.... చిత్తే చిత్తానుపస్సీ విహరతి...పే.... ధమ్మేసు ధమ్మానుపస్సీ విహరతి ఆతాపీ సమ్పజానో సతిమా వినేయ్య లోకే అభిజ్ఝాదోమనస్సం.

౩౯౪-౩౯౭. అనుప్పన్నానం పాపకానం అకుసలానం ధమ్మానం అనుప్పాదాయ ఛన్దం జనేతి వాయమతి వీరియం [విరియం (సీ॰ స్యా॰ కం॰ పీ॰)] ఆరభతి చిత్తం పగ్గణ్హాతి పదహతి; ఉప్పన్నానం పాపకానం అకుసలానం ధమ్మానం పహానాయ ఛన్దం జనేతి వాయమతి వీరియం ఆరభతి చిత్తం పగ్గణ్హాతి పదహతి. అనుప్పన్నానం కుసలానం ధమ్మానం ఉప్పాదాయ ఛన్దం జనేతి వాయమతి వీరియం ఆరభతి చిత్తం పగ్గణ్హాతి పదహతి; ఉప్పన్నానం కుసలానం ధమ్మానం ఠితియా అసమ్మోసాయ భియ్యోభావాయ వేపుల్లాయ భావనాయ పారిపూరియా ఛన్దం జనేతి వాయమతి వీరియం ఆరభతి చిత్తం పగ్గణ్హాతి పదహతి.

౩౯౮-౪౦౧. ఛన్దసమాధిపధానసఙ్ఖారసమన్నాగతం ఇద్ధిపాదం భావేతి... వీరియసమాధిపధానసఙ్ఖారసమన్నాగతం ఇద్ధిపాదం భావేతి... చిత్తసమాధిపధానసఙ్ఖారసమన్నాగతం ఇద్ధిపాదం భావేతి... వీమంసాసమాధిపధానసఙ్ఖారసమన్నాగతం ఇద్ధిపాదం భావేతి....

౪౦౨-౪౦౬. సద్ధిన్ద్రియం భావేతి... వీరియిన్ద్రియం భావేతి... సతిన్ద్రియం భావేతి... సమాధిన్ద్రియం భావేతి... పఞ్ఞిన్ద్రియం భావేతి....

౪౦౭-౪౧౧. సద్ధాబలం భావేతి... వీరియబలం భావేతి... సతిబలం భావేతి... సమాధిబలం భావేతి... పఞ్ఞాబలం భావేతి....

౪౧౨-౪౧౮. సతిసమ్బోజ్ఝఙ్గం భావేతి... ధమ్మవిచయసమ్బోజ్ఝఙ్గం భావేతి... వీరియసమ్బోజ్ఝఙ్గం భావేతి... పీతిసమ్బోజ్ఝఙ్గం భావేతి... పస్సద్ధిసమ్బోజ్ఝఙ్గం భావేతి... సమాధిసమ్బోజ్ఝఙ్గం భావేతి... ఉపేక్ఖాసమ్బోజ్ఝఙ్గం భావేతి....

౪౧౯-౪౨౬. సమ్మాదిట్ఠిం భావేతి... సమ్మాసఙ్కప్పం భావేతి... సమ్మావాచం భావేతి... సమ్మాకమ్మన్తం భావేతి... సమ్మాఆజీవం భావేతి... సమ్మావాయామం భావేతి... సమ్మాసతిం భావేతి... సమ్మాసమాధిం భావేతి....

౪౨౭-౪౩౪. [దీ॰ ని॰ ౨.౧౭౩; మ॰ ని॰ ౨.౨౪౯; అ॰ ని॰ ౮.౬౫] అజ్ఝత్తం రూపసఞ్ఞీ బహిద్ధా రూపాని పస్సతి పరిత్తాని సువణ్ణదుబ్బణ్ణాని. 'తాని అభిభుయ్య జానామి పస్సామీ'తి – ఏవంసఞ్ఞీ హోతి... అజ్ఝత్తం రూపసఞ్ఞీ బహిద్ధా రూపాని పస్సతి అప్పమాణాని సువణ్ణదుబ్బణ్ణాని. 'తాని అభిభుయ్య జానామి పస్సామీ'తి – ఏవంసఞ్ఞీ హోతి... అజ్ఝత్తం అరూపసఞ్ఞీ బహిద్ధా రూపాని పస్సతి పరిత్తాని సువణ్ణదుబ్బణ్ణాని. 'తాని అభిభుయ్య జానామి పస్సామీ'తి – ఏవంసఞ్ఞీ హోతి... అజ్ఝత్తం అరూపసఞ్ఞీ బహిద్ధా రూపాని పస్సతి అప్పమాణాని సువణ్ణదుబ్బణ్ణాని. 'తాని అభిభుయ్య జానామి పస్సామీ'తి – ఏవంసఞ్ఞీ హోతి... అజ్ఝత్తం అరూపసఞ్ఞీ బహిద్ధా రూపాని పస్సతి నీలాని నీలవణ్ణాని నీలనిదస్సనాని నీలనిభాసాని. 'తాని అభిభుయ్య జానామి పస్సామీ'తి – ఏవంసఞ్ఞీ హోతి... అజ్ఝత్తం అరూపసఞ్ఞీ బహిద్ధా రూపాని పస్సతి పీతాని పీతవణ్ణాని పీతనిదస్సనాని పీతనిభాసాని. 'తాని అభిభుయ్య జానామి పస్సామీ'తి – ఏవంసఞ్ఞీ హోతి... అజ్ఝత్తం అరూపసఞ్ఞీ బహిద్ధా రూపాని పస్సతి లోహితకాని లోహితకవణ్ణాని లోహితకనిదస్సనాని లోహితకనిభాసాని. 'తాని అభిభుయ్య జానామి పస్సామీ'తి ఏవంసఞ్ఞీ హోతి... అజ్ఝత్తం అరూపసఞ్ఞీ బహిద్ధా రూపాని పస్సతి ఓదాతాని ఓదాతవణ్ణాని ఓదాతనిదస్సనాని ఓదాతనిభాసాని. 'తాని అభిభుయ్య జానామి పస్సామీ'తి – ఏవంసఞ్ఞీ హోతి....

౪౩౫-౪౪౨. రూపీ రూపాని పస్సతి... అజ్ఝత్తం అరూపసఞ్ఞీ బహిద్ధా రూపాని పస్సతి సుభన్తేవ అధిముత్తో హోతి... సబ్బసో రూపసఞ్ఞానం సమతిక్కమా పటిఘసఞ్ఞానం అత్థఙ్గమా నానత్తసఞ్ఞానం అమనసికారా అనన్తో ఆకాసోతి ఆకాసానఞ్చాయతనం ఉపసమ్పజ్జ విహరతి... సబ్బసో ఆకాసానఞ్చాయతనం సమతిక్కమ్మ అనన్తం విఞ్ఞాణన్తి విఞ్ఞాణఞ్చాయతనం ఉపసమ్పజ్జ విహరతి... సబ్బసో విఞ్ఞాణఞ్చాయతనం సమతిక్కమ్మ నత్థి కిఞ్చీతి ఆకిఞ్చఞ్ఞాయతనం ఉపసమ్పజ్జ విహరతి... సబ్బసో ఆకిఞ్చఞ్ఞాయతనం సమతిక్కమ్మ నేవసఞ్ఞానాసఞ్ఞాయతనం ఉపసమ్పజ్జ విహరతి... సబ్బసో నేవసఞ్ఞానాసఞ్ఞాయతనం సమతిక్కమ్మ సఞ్ఞావేదయితనిరోధం ఉపసమ్పజ్జ విహరతి....

౪౪౩-౪౫౨. పథవీకసిణం భావేతి... ఆపోకసిణం భావేతి... తేజోకసిణం భావేతి... వాయోకసిణం భావేతి... నీలకసిణం భావేతి... పీతకసిణం భావేతి... లోహితకసిణం భావేతి... ఓదాతకసిణం భావేతి... ఆకాసకసిణం భావేతి... విఞ్ఞాణకసిణం భావేతి....

౪౫౩-౪౬౨. అసుభసఞ్ఞం భావేతి... మరణసఞ్ఞం భావేతి... ఆహారే పటికూలసఞ్ఞం భావేతి... సబ్బలోకే అనభిరతిసఞ్ఞం [అనభిరతసఞ్ఞం (సీ॰ స్యా॰ కం॰ పీ॰)] భావేతి... అనిచ్చసఞ్ఞం భావేతి... అనిచ్చే దుక్ఖసఞ్ఞం భావేతి... దుక్ఖే అనత్తసఞ్ఞం భావేతి... పహానసఞ్ఞం భావేతి... విరాగసఞ్ఞం భావేతి... నిరోధసఞ్ఞం భావేతి....

౪౬౩-౪౭౨. అనిచ్చసఞ్ఞం భావేతి... అనత్తసఞ్ఞం భావేతి... మరణసఞ్ఞం భావేతి... ఆహారే పటికూలసఞ్ఞం భావేతి... సబ్బలోకే అనభిరతిసఞ్ఞం భావేతి... అట్ఠికసఞ్ఞం భావేతి... పుళవకసఞ్ఞం [పుళువకసఞ్ఞం (క॰)] భావేతి... వినీలకసఞ్ఞం భావేతి... విచ్ఛిద్దకసఞ్ఞం భావేతి... ఉద్ధుమాతకసఞ్ఞం భావేతి....

౪౭౩-౪౮౨. బుద్ధానుస్సతిం భావేతి... ధమ్మానుస్సతిం భావేతి... సఙ్ఘానుస్సతిం భావేతి... సీలానుస్సతిం భావేతి... చాగానుస్సతిం భావేతి... దేవతానుస్సతిం భావేతి... ఆనాపానస్సతిం భావేతి... మరణస్సతిం భావేతి... కాయగతాసతిం భావేతి... ఉపసమానుస్సతిం భావేతి....

౪౮౩-౪౯౨. పఠమజ్ఝానసహగతం సద్ధిన్ద్రియం భావేతి… వీరియిన్ద్రియం భావేతి… సతిన్ద్రియం భావేతి… సమాధిన్ద్రియం భావేతి… పఞ్ఞిన్ద్రియం భావేతి… సద్ధాబలం భావేతి… వీరియబలం భావేతి… సతిబలం భావేతి… సమాధిబలం భావేతి… పఞ్ఞాబలం భావేతి….

౪౯౩-౫౬౨. “దుతియజ్ఝానసహగతం…పే॰… తతియజ్ఝానసహగతం…పే॰… చతుత్థజ్ఝానసహగతం…పే॰… మేత్తాసహగతం…పే॰… కరుణాసహగతం…పే॰… ముదితాసహగతం…పే॰… ఉపేక్ఖాసహగతం సద్ధిన్ద్రియం భావేతి… వీరియిన్ద్రియం భావేతి… సతిన్ద్రియం భావేతి… సమాధిన్ద్రియం భావేతి… పఞ్ఞిన్ద్రియం భావేతి… సద్ధాబలం భావేతి… వీరియబలం భావేతి… సతిబలం భావేతి… సమాధిబలం భావేతి… పఞ్ఞాబలం భావేతి. అయం వుచ్చతి, భిక్ఖవే – ‘భిక్ఖు అరిత్తజ్ఝానో విహరతి సత్థుసాసనకరో ఓవాదపతికరో, అమోఘం రట్ఠపిణ్డం భుఞ్జతి’. కో పన వాదో యే నం బహులీకరోన్తీ”తి!

అపరఅచ్ఛరాసఙ్ఘాతవగ్గో అట్ఠారసమో.

౧౯. కాయగతాసతివగ్గో

౩౬౩. “యస్స కస్సచి, భిక్ఖవే, మహాసముద్దో చేతసా ఫుటో అన్తోగధా తస్స కున్నదియో యా కాచి సముద్దఙ్గమా; ఏవమేవం, భిక్ఖవే, యస్స కస్సచి కాయగతా సతి భావితా బహులీకతా అన్తోగధా తస్స కుసలా ధమ్మా యే కేచి విజ్జాభాగియా”తి.

౩౬౪-౩౭౦. “ఏకధమ్మో, భిక్ఖవే, భావితో బహులీకతో మహతో సంవేగాయ సంవత్తతి... మహతో అత్థాయ సంవత్తతి... మహతో యోగక్ఖేమాయ సంవత్తతి... సతిసమ్పజఞ్ఞాయ సంవత్తతి... ఞాణదస్సనప్పటిలాభాయ సంవత్తతి... దిట్ఠధమ్మసుఖవిహారాయ సంవత్తతి... విజ్జావిముత్తిఫలసచ్ఛికిరియాయ సంవత్తతి. కతమో ఏకధమ్మో? కాయగతా సతి. అయం ఖో, భిక్ఖవే, ఏకధమ్మో భావితో బహులీకతో మహతో సంవేగాయ సంవత్తతి... మహతో అత్థాయ సంవత్తతి... మహతో యోగక్ఖేమాయ సంవత్తతి... సతిసమ్పజఞ్ఞాయ సంవత్తతి... ఞాణదస్సనప్పటిలాభాయ సంవత్తతి... దిట్ఠధమ్మసుఖవిహారాయ సంవత్తతి... విజ్జావిముత్తిఫలసచ్ఛికిరియాయ సంవత్తతీ”తి.

౩౭౧. “ఏకధమ్మే , భిక్ఖవే, భావితే బహులీకతే కాయోపి పస్సమ్భతి, చిత్తమ్పి పస్సమ్భతి, వితక్కవిచారాపి వూపసమ్మన్తి, కేవలాపి విజ్జాభాగియా ధమ్మా భావనాపారిపూరిం గచ్ఛన్తి. కతమస్మిం ఏకధమ్మే? కాయగతాయ సతియా. ఇమస్మిం ఖో, భిక్ఖవే, ఏకధమ్మే భావితే బహులీకతే కాయోపి పస్సమ్భతి, చిత్తమ్పి పస్సమ్భతి, వితక్కవిచారాపి వూపసమ్మన్తి, కేవలాపి విజ్జాభాగియా ధమ్మా భావనాపారిపూరిం గచ్ఛన్తీ”తి.

౩౭౨. “ఏకధమ్మే, భిక్ఖవే, భావితే బహులీకతే అనుప్పన్నా చేవ అకుసలా ధమ్మా నుప్పజ్జన్తి, ఉప్పన్నా చ అకుసలా ధమ్మా పహీయన్తి. కతమస్మిం ఏకధమ్మే? కాయగతాయ సతియా. ఇమస్మిం ఖో, భిక్ఖవే, ఏకధమ్మే భావితే బహులీకతే అనుప్పన్నా చేవ అకుసలా ధమ్మా నుప్పజ్జన్తి, ఉప్పన్నా చ అకుసలా ధమ్మా పహీయన్తీ”తి.

౩౭౩. “ఏకధమ్మే , భిక్ఖవే, భావితే బహులీకతే అనుప్పన్నా చేవ కుసలా ధమ్మా ఉప్పజ్జన్తి, ఉప్పన్నా చ కుసలా ధమ్మా భియ్యోభావాయ వేపుల్లాయ సంవత్తన్తి. కతమస్మిం ఏకధమ్మే? కాయగతాయ సతియా. ఇమస్మిం ఖో, భిక్ఖవే, ఏకధమ్మే భావితే బహులీకతే అనుప్పన్నా చేవ కుసలా ధమ్మా ఉప్పజ్జన్తి, ఉప్పన్నా చ కుసలా ధమ్మా భియ్యోభావాయ వేపుల్లాయ సంవత్తన్తీ”తి.

౩౭౪. “ఏకధమ్మే, భిక్ఖవే, భావితే బహులీకతే అవిజ్జా పహీయతి, విజ్జా ఉప్పజ్జతి, అస్మిమానో పహీయతి, అనుసయా సముగ్ఘాతం గచ్ఛన్తి, సంయోజనా పహీయన్తి. కతమస్మిం ఏకధమ్మే? కాయగతాయ సతియా. ఇమస్మిం ఖో, భిక్ఖవే, ఏకధమ్మే భావితే బహులీకతే అవిజ్జా పహీయతి, విజ్జా ఉప్పజ్జతి, అస్మిమానో పహీయతి, అనుసయా సముగ్ఘాతం గచ్ఛన్తి, సంయోజనా పహీయన్తీ”తి.

౩౭౫-౩౭౬. “ఏకధమ్మో, భిక్ఖవే, భావితో బహులీకతో పఞ్ఞాపభేదాయ సంవత్తతి... అనుపాదాపరినిబ్బానాయ సంవత్తతి. కతమో ఏకధమ్మో? కాయగతా సతి. అయం ఖో, భిక్ఖవే, ఏకధమ్మో భావితో బహులీకతో పఞ్ఞాపభేదాయ సంవత్తతి... అనుపాదాపరినిబ్బానాయ సంవత్తతీ”తి.

౨౭౭-౨౭౯. “ఏకధమ్మే , భిక్ఖవే, భావితే బహులీకతే అనేకధాతుపటివేధో హోతి… నానాధాతుపటివేధో హోతి… అనేకధాతుపటిసమ్భిదా హోతి. కతమస్మిం ఏకధమ్మే? కాయగతాయ సతియా. ఇమస్మిం ఖో, భిక్ఖవే, ఏకధమ్మే భావితే బహులీకతే అనేకధాతుపటివేధో హోతి… నానాధాతుపటివేధో హోతి… అనేకధాతుపటిసమ్భిదా హోతీ”తి.

౨౮౦-౨౮౩. “ఏకధమ్మో, భిక్ఖవే, భావితో బహులీకతో సోతాపత్తిఫలసచ్ఛికిరియాయ సంవత్తతి… సకదాగామిఫలసచ్ఛికిరియాయ సంవత్తతి… అనాగామిఫలసచ్ఛికిరియాయ సంవత్తతి… అరహత్తఫలసచ్ఛికిరియాయ సంవత్తతి. కతమో ఏకధమ్మో? కాయగతా సతి. అయం ఖో, భిక్ఖవే, ఏకధమ్మో భావితో బహులీకతో సోతాపత్తిఫలసచ్ఛికిరియాయ సంవత్తతి… సకదాగామిఫలసచ్ఛికిరియాయ సంవత్తతి… అనాగామిఫలసచ్ఛికిరియాయ సంవత్తతి… అరహత్తఫలసచ్ఛికిరియాయ సంవత్తతీ”తి.

౨౮౪-౨౯౯. “ఏకధమ్మో , భిక్ఖవే, భావితో బహులీకతో పఞ్ఞాపటిలాభాయ సంవత్తతి… పఞ్ఞావుద్ధియా సంవత్తతి… పఞ్ఞావేపుల్లాయ సంవత్తతి… మహాపఞ్ఞతాయ సంవత్తతి… పుథుపఞ్ఞతాయ సంవత్తతి… విపులపఞ్ఞతాయ సంవత్తతి… గమ్భీరపఞ్ఞతాయ సంవత్తతి… అసామన్తపఞ్ఞతాయ [అసమత్థపఞ్ఞతాయ (స్యా. కం.), అసమత్తపఞ్ఞతాయ (క.), అసమన్తపఞ్ఞతాయ (టీకా) పటి. మ. అట్ఠ. ౨.౩.౧ పస్సితబ్బం] సంవత్తతి… భూరిపఞ్ఞతాయ సంవత్తతి… పఞ్ఞాబాహుల్లాయ సంవత్తతి… సీఘపఞ్ఞతాయ సంవత్తతి… లహుపఞ్ఞతాయ సంవత్తతి… హాసపఞ్ఞతాయ [హాసుపఞ్ఞతాయ (సీ. పీ.)] సంవత్తతి… జవనపఞ్ఞతాయ సంవత్తతి… తిక్ఖపఞ్ఞతాయ సంవత్తతి… నిబ్బేధికపఞ్ఞతాయ సంవత్తతి. కతమో ఏకధమ్మో? కాయగతా సతి. అయం ఖో, భిక్ఖవే, ఏకధమ్మో భావితో బహులీకతో పఞ్ఞాపటిలాభాయ సంవత్తతి… పఞ్ఞావుద్ధియా సంవత్తతి… పఞ్ఞావేపుల్లాయ సంవత్తతి… మహాపఞ్ఞతాయ సంవత్తతి… పుథుపఞ్ఞతాయ సంవత్తతి… విపులపఞ్ఞతాయ సంవత్తతి… గమ్భీరపఞ్ఞతాయ సంవత్తతి… అసామన్తపఞ్ఞతాయ సంవత్తతి… భూరిపఞ్ఞతాయ సంవత్తతి… పఞ్ఞాబాహుల్లాయ సంవత్తతి… సీఘపఞ్ఞతాయ సంవత్తతి… లహుపఞ్ఞతాయ సంవత్తతి… హాసపఞ్ఞతాయ సంవత్తతి… జవనపఞ్ఞతాయ సంవత్తతి… తిక్ఖపఞ్ఞతాయ సంవత్తతి… నిబ్బేధికపఞ్ఞతాయ సంవత్తతీ”తి.

కాయగతాసతివగ్గో ఏకూనవీసతిమో.

౨౦. అమతవగ్గో

౬౦౦. “అమతం తే, భిక్ఖవే, న పరిభుఞ్జన్తి యే కాయగతాసతిం న పరిభుఞ్జన్తి. అమతం తే, భిక్ఖవే, పరిభుఞ్జన్తి యే కాయగతాసతిం పరిభుఞ్జన్తీ”తి.

౬౦౧. “అమతం తేసం, భిక్ఖవే, అపరిభుత్తం యేసం కాయగతాసతి అపరిభుత్తా. అమతం తేసం, భిక్ఖవే, పరిభుత్తం యేసం కాయగతాసతి పరిభుత్తా”తి.

౬౦౨. “అమతం తేసం, భిక్ఖవే, పరిహీనం యేసం కాయగతాసతి పరిహీనా. అమతం తేసం, భిక్ఖవే, అపరిహీనం యేసం కాయగతాసతి అపరిహీనా”తి.

౬౦౩. “అమతం తేసం, భిక్ఖవే, విరద్ధం యేసం కాయగతాసతి విరద్ధా. అమతం తేసం, భిక్ఖవే, ఆరద్ధం [అవిరద్ధం (క॰)] యేసం కాయగతాసతి ఆరద్ధా”తి.

౬౦౪. “అమతం తే, భిక్ఖవే, పమాదింసు యే కాయగతాసతిం పమాదింసు. అమతం తే, భిక్ఖవే, న పమాదింసు యే కాయగతాసతిం న పమాదింసు”.

౬౦౫. “అమతం తేసం, భిక్ఖవే, పముట్ఠం యేసం కాయగతాసతి పముట్ఠా. అమతం తేసం, భిక్ఖవే, అప్పముట్ఠం యేసం కాయగతాసతి అప్పముట్ఠా”తి.

౬౦౬. “అమతం తేసం, భిక్ఖవే, అనాసేవితం యేసం కాయగతాసతి అనాసేవితా. అమతం తేసం, భిక్ఖవే, ఆసేవితం యేసం కాయగతాసతి ఆసేవితా”తి.

౬౦౭. “అమతం తేసం, భిక్ఖవే, అభావితం యేసం కాయగతాసతి అభావితా. అమతం తేసం, భిక్ఖవే, భావితం యేసం కాయగతాసతి భావితా”తి.

౬౦౮. “అమతం తేసం, భిక్ఖవే, అబహులీకతం యేసం కాయగతాసతి అబహులీకతా . అమతం తేసం, భిక్ఖవే, బహులీకతం యేసం కాయగతాసతి బహులీకతా”తి.

౬౦౯. “అమతం తేసం, భిక్ఖవే, అనభిఞ్ఞాతం యేసం కాయగతాసతి అనభిఞ్ఞాతా. అమతం తేసం, భిక్ఖవే, అభిఞ్ఞాతం యేసం కాయగతాసతి అభిఞ్ఞాతా”తి.

౬౧౦. “అమతం తేసం, భిక్ఖవే, అపరిఞ్ఞాతం యేసం కాయగతాసతి అపరిఞ్ఞాతా. అమతం తేసం, భిక్ఖవే, పరిఞ్ఞాతం యేసం కాయగతాసతి పరిఞ్ఞాతా”తి.

౬౧౧. “అమతం తేసం, భిక్ఖవే, అసచ్ఛికతం యేసం కాయగతాసతి అసచ్ఛికతా. అమతం తేసం, భిక్ఖవే, సచ్ఛికతం యేసం కాయగతాసతి సచ్ఛికతా”తి. (....) [(ఏకకనిపాతస్స సుత్తసహస్సం సమత్తం.) (సీ॰ స్యా॰ కం॰ పీ॰)]

(ఇదమవోచ భగవా. అత్తమనా తే భిక్ఖూ భగవతో భాసితం అభినన్దున్తి.) [( ) ఏత్థన్తరే పాఠో సీ. స్యా. కం. పీ. పోత్థకేసు నత్థి]

అమతవగ్గో వీసతిమో.

ఏకకనిపాతపాళి నిట్ఠితా.